
ECOLOGISCH INRICHTINGSPLAN OPENBARE RUIMTE TIJDELIJKE WONINGEN LOCATIE GEWANDEWEG OSS

DATUM : FEBRUARI 2024
OPDRACHTGEVER : BRABANT WONEN EN GEMEENTE OSS
PROJECTNR : 20221230

RHO ADVISEURS

colofon

DATUM: februari 2024
PROJECT: Tijdelijke woningen Oss, locatie Gewandeweg
OPDRACHTGEVER: Brabant Wonen en Gemeente Oss
PROJECTNUMMER: 20221230
Referte: Marieke Rekswinkel, Eric van der Aa, Rutger Kerstens

CONTACT
T: 058- 2564055
E: marieke.rekswinkel@rho.nl
W: www.rho.nl

RHO ADVISEURS - Eindhoven

Torenallee 20
5617 BC
Eindhoven

info@rho.nl
040 402 27 34

RHO ADVISEURS

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING

- 1.1 AANLEIDING EN DOEL
- 1.2 LEESWIJZER

2. ANALYSE LANDSCHAP & NATUUR

- 2.1 DE LOCATIE EN OMGEVING
- 2.2 HOOGTELIKKING
- 2.3 LANDSCHAP
- 2.4 ACTUELE NATUURWAARDEN
 - 2.4.1 LIGGING TOV NNN EN NNB
 - 2.4.2 BESCHERMDE SOORTEN

3. STEDENBOUWKUNDIG PLAN

4. ECOLOGISCH RAAMWERK OPENBARE RUIMTE

- 4.1 ALGEMEEN
- 4.2 GROEN RAAMWERK
 - 4.2.1 BOSSTROKEN/ ELZENSINGELS
 - 4.2.2 SOLITAIRE BOMEN
 - 4.2.2 VOEDSELBOS
 - 4.2.3 GRASLANDEN

3

5

4.3 WATERSYSTEMEN

- 4.3.1 WATERBERGING
- 4.3.2 SLOTEN - EN GREPPELSTRUCTUUR
- 4.3.3 AMFIBIEENPOEL

4.4 BEHEER EN ONDERHOUD GROEN EN WATER

4.5 VERLICHTING

BIJLAGEN

BIJLAGE 1; QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING GEWANDEWEG,
ECOSULTANCY, 21/01/2023

BIJLAGE 2; MEMO AANVULLENDE INSPECTIE GEWANDEWEG 47 (TBV KERK- EN STEENUIL),
ECONCULTANCY, 01/05/2023

BIJLAGE 3; MEMO AANVULLENDE INSPECTIE DASSEN EN MARTELACHTIGEN,
ECONSULTANCY, 31/01/2024

1. INLEIDING

An abstract graphic consisting of several thin, white, curved lines that originate from the bottom left and sweep upwards and to the right, creating a sense of movement and flow against the solid green background.

1.1 AANLEIDING EN DOEL

In nagenoeg heel Nederland is er een tekort aan (betaalbare) woningen. De woningmarkt is krap, ook in de gemeente Oss. Er is behoefte aan een flexibele woningvoorraad in de vorm van tijdelijke huisvesting voor mensen die op korte termijn een woning nodig hebben. De wens vanuit de gemeente is om samen met Brabant Wonen te komen tot een kwalitatief hoogwaardige invulling. Het streven is om tijdelijke huisvesting te realiseren op een manier die qua uitstraling en omvang past bij de locatie.

Een van de locaties die de gemeente voor ogen heeft, om voor een periode van 30 jaar tijdelijke woningen te plaatsen, is een locatie in het westen van Oss; aan de noordzijde van de Gewandeweg.

Om er voor te zorgen dat het geheel goed landschappelijk wordt ingepast, en geen ecologische waarden verloren gaan, maar juist worden toegevoegd, is deze notitie opgesteld.

Er zijn diverse veldonderzoeken uitgevoerd door Ecoconsultancy (zie 2.4 en bijlagen) In dit Ecologisch inrichtingsplan openbare ruimte Gewandeweg Oss is hier rekening mee gehouden.

1.2 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op het landschap en de natuur van het plangebied en de omgeving. In hoofdstuk 3 volgt het stedenbouwkundig plan.

In hoofdstuk 4 wordt het ecologisch raamwerk beschreven. Hierbij wordt zowel het groene als het blauwe raamwerk beschreven.

In de bijlagen volgen de rapporten van Ecoconsultancy.

het plangebied aan de Gewandeweg te Oss

2. ANALYSE LANDSCHAP & NATUUR

An abstract graphic consisting of several thin, white, curved lines that sweep upwards from the bottom left towards the right side of the slide. The lines are of varying lengths and curves, creating a sense of movement and depth against the solid green background.

2.1 DE LOCATIE EN OMGEVING

Mikkeldonk

Het plangebied ligt ten noordwesten van Oss, tegen de wijk Mikkeldonk. Deze wijk is gebouwd in de jaren 90 van de vorige eeuw en bestaat volledig uit laagbouw in de vorm van vrijstaande, 2-onder-1-kap- en rijenwoningen.

Rondom Mikkeldonk is een groenstrook met een brede watergang aanwezig. De noordoosthoek van het plangebied grenst aan een parkstrook met wandelpaden. Dit parkje sluit weer aan op een aantal brede bosstroken aan de Mikkeldonkweg.

De woningen van de wijk staan met de achter- of zijkanten richting het plangebied. Ten zuidoosten van het plangebied is een klein woonwagenkampje. Vanuit de Forel is een doodlopende weg richting plangebied.

De polder

Het plangebied ligt in de open polder. Er zijn in westelijke en noordelijke richting verre zichtlijnen en er is sprake van een enorme weidsheid. In de polder zijn vrijwel geen bomen aanwezig, afgezien van erfbeplanting bij de enkele boerderijen die er staan. Vanaf de boerderijen aan de Huizenbeemdweg 24 en 37 is zicht op het plangebied.

Water

Op ongeveer een kilometer afstand van de planlocatie loopt de Hertogswetering, welke van oost naar west door het buitengebied van Oss loopt. Aan de noordzijde van Oss zijn een aantal natuurstroken met wandelpaden die de stad met de Hertogswetering verbinden.

Aan noordzijde van het plangebied loopt een brede watergang van zo'n 5 meter breed. Deze sluit aan op de Hertogswetering. Aan de westzijde van het plangebied loopt een smalle sloot, met wilgenopschot.

Gewandeweg

Aan de zuidzijde van het plangebied loopt de Gewandeweg, een doorgaande route tussen Oss en Den Bosch. De weg heeft geen vrijliggende fietspaden. Deze weg wordt als sluiproute gebruikt. Ook wordt er hard gereden.

Ter hoogte van het plangebied is laanbeplanting van essen aanwezig. Ter hoogte van de kruising met de Huizenbeemdweg stopt deze laanbeplanting.

Komende vanuit Oss, rijdend over de Gewandeweg, ontplooit zich plotseling een zeer open landschap; er is een zeer abrupte overgang tussen stad en land.

Vanaf het westelijk deel van de Gewandeweg is het zicht op Oss groen, door de park- en bosstroken die de stad scheiden van de polder.

De randen van Oss

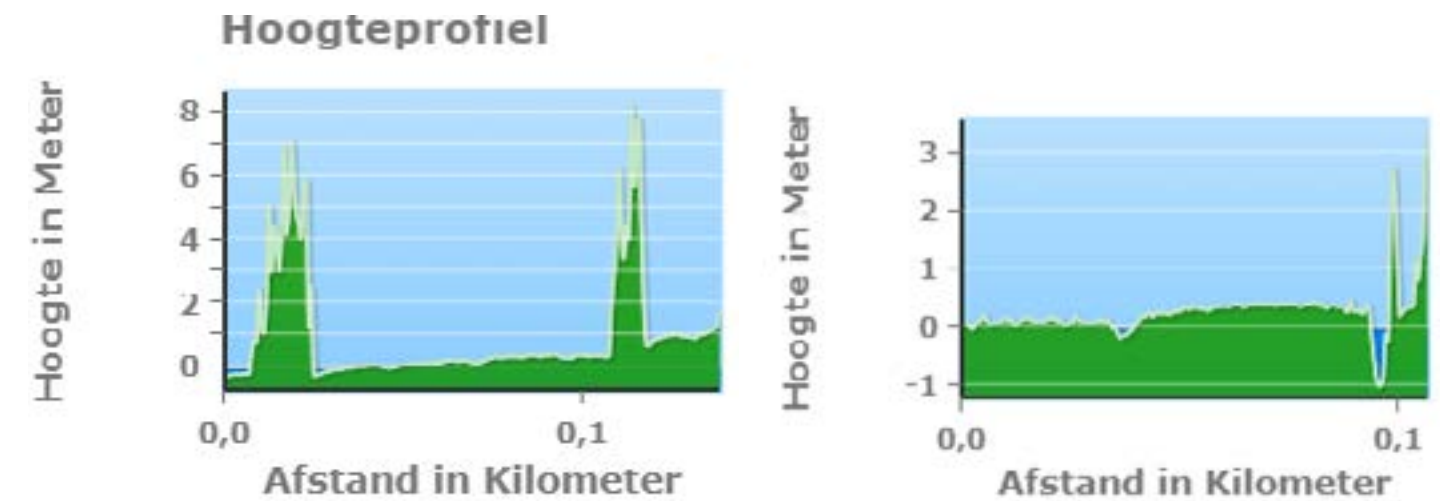
De westrand van Oss kenmerkt zich door een scherp contrast tussen de dichte stad en het open landschap, met opgaande, dichte groene rand. Een aantal groene vingers verbinden de stad met het land. Deze groene lobben hebben een halfopen karakter..

2.2 HOOGTEN

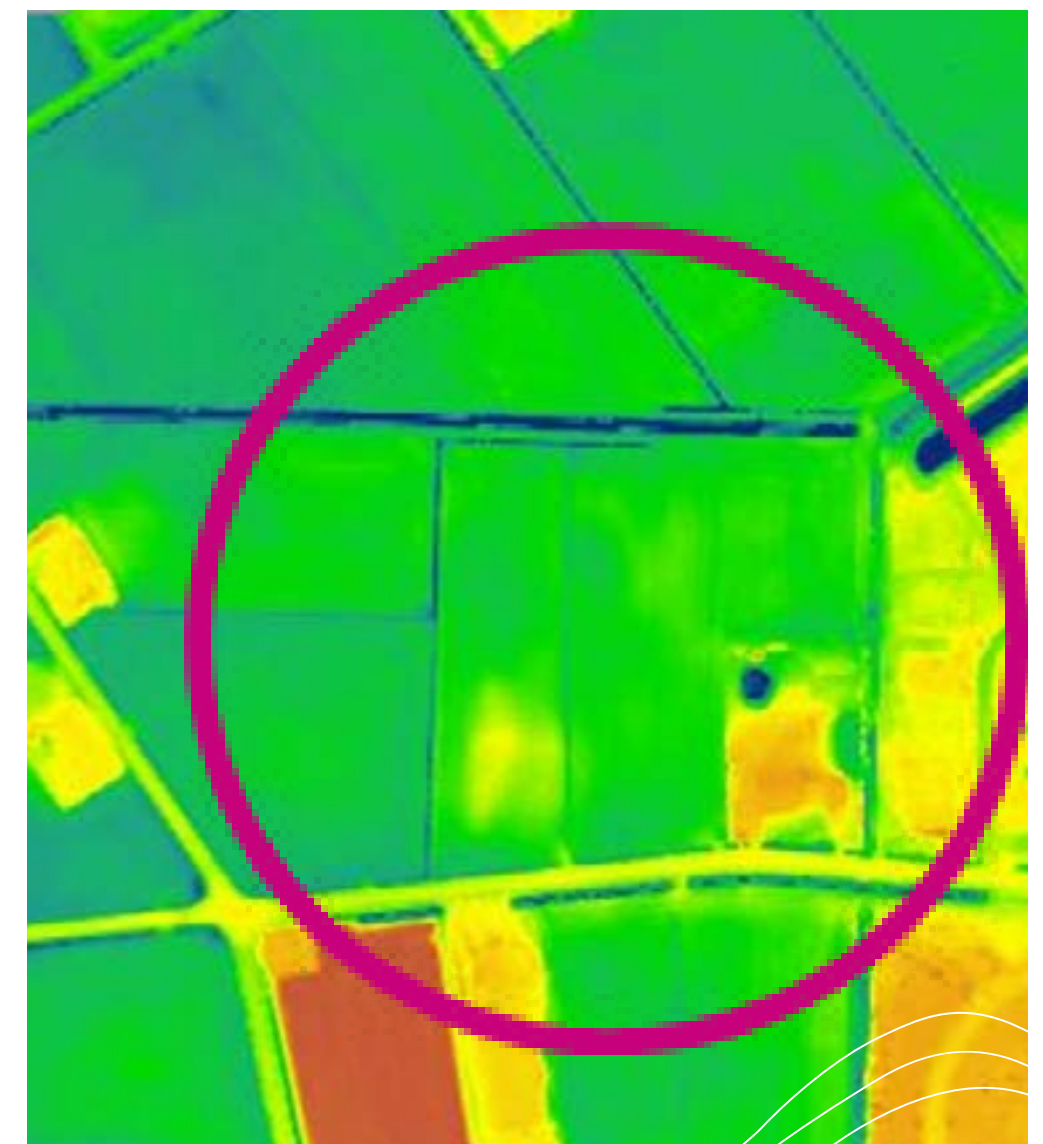
HOOGTELIKKING

Op de Algemene Hoogtekaart Nederland (AHN) is te zien dat aan de noord- en westzijde van het plangebied de laagste gronden liggen (blauw) en aan de zuidoostzijde de hoogte (oranje). Ook is de verhoogde ligging van de vuilstort aan de zuidzijde goed te zien.

Inzoomend op het plangebied valt de iets hogere ligging van de twee plekken in het zuiden van het plangebied, en de lagergelegen sloten rondom het perceel op. Aan de westzijde van het perceel loopt een noord-zuid gerichte sloot en een noord-zuid gerichte laagte/ greppel.

hoogteligging AHN Gewandeweg Oss

hoogteligging AHN Gewandeweg Oss; ingezoomd

2.3 LANDSCHAP

LANDSCHAPSTYPEN

De nota Landschapbeleid (2015) gaat uit van de vijf landschapstypen die in Oss voorkomen: de uitewaard, de oeverwal, het komgebied, de dekzandrand en de zandrug. Het plangebied ligt nog net op de dekzandrand, op de grens met het komgebied. Qua uitstraling lijkt het plangebied meer op het komgebied dan op dekzandrandgebieden, vanwege het open karakter.

De dekzandrand

De dekzandrand is een overgangszone van het lagergelegen kleigebied naar de hogergelegen dekzandrug. De dekzandranden zijn van oudsher de meest geschikte bewoningsplaatsen; vrijwel de gehele kern Oss ligt op deze rand.

De dekzandranden kenmerken zich van oorsprong door een kleinschalige opbouw, met een halfopen tot besloten karakter en met nabij de kernen een onregelmatig verkavelingspatroon. Op grotere afstand van de kernen en buurtschappen zijn later ontstane nieuwere, grootschaliger, rationele en lineaire ontginningen te vinden, zoals ook in het plangebied. Kenmerkend zijn de opgaande elzensingels op de kavelgrenzen.

De delen van de dekzandrand die niet bebouwd zijn zijn voornamelijk in agrarisch gebruik. Ze bestaan uit grootschalige intensieve land (- en tuin) bouwlanden (met name Engels raaigras en maïs) die meestal een grote mate van openheid hebben. Zo ook ten westen van de stad Oss. De zogenaamde groene lobben (of vingers), die vanuit het buitengebied de stad 'inprikken' bevinden zich ook op de dekzandrand.

De grens tussen de dekzandrand en het open komgebied is nabij het plangebied eigenlijk niet zichtbaar; de dekzandrand loopt vrijwel ongemerkt over in de lager liggende rivierkom.

Het komgebied

De komgronden beslaan een groot gedeelte van het grondoppervlak van de gemeente Oss. Deze kleiige, relatief laaggelegen polders, worden begrensd door de oeverwal in het noorden en de dekzandrand in het zuiden. Het landschap is grootschalig, open tot zeer open en wordt gekenmerkt door een zeer regelmatig, rationeel, rechtlijnig verkavelingspatroon. De ruimtelijke opbouw wordt bepaald door de openheid, de smalle slagenverkaveling, waterlopen, enkele kades, boerderijen al dan niet met erfbeplanting, een aantal eendenkooien. De openheid in het komgebied is zeer kenmerkend.

De Hertogswetering is gelegen in het laagste gedeelte van de kom en vormt een belangrijke lijn in het landschap. De open komgebieden zijn van groot belang voor weidevogels. Het is een belangrijk fourageergebied voor vogels als bijvoorbeeld de grutto.

2.4 ACTUELE NATUURWAARDEN

LIGGING TOV NATUUR NETWERK NEDERLAND (NNN) EN NATUUR NETWERK BRABANT (NNB)

Het plangebied ligt op grote afstand van Natuur Netwerk Nederland. Het meest nabij gelegen Natuur Netwerk Brabant- gebied ligt op zo'n 100 meter ten noordoosten van het plangebied (N16.04 Vochtig bos met productie).

BESCHERMDE SOORTEN

Door de gemeente Oss is aangegeven dat er in de buurt van het plangebied één of meerdere dassen, bevers, wezels en vleermuizen aanwezig zijn.

Hiermee zal in het ontwerp en bij de uitvoering rekenen dienen te worden gehouden.

Door Econsultancy is op 21 januari 2023 een Quicksan Wet Natuurbescherming Gewandeweg en op 1 mei 2023 de Memo aanvullende inspectie Gewandeweg 47 te Oss (tbv kerk- en steenuil) opgesteld. Er wordt geadviseerd om maatregelen te treffen in de bouwfase en eindsituatie voor vleermuizen, steenmarter en/of kleine marterachtigen. Ook voor amfibieën wordt geadviseerd maatregelen te treffen. Verder wordt geadviseerd om buiten het broedseizoen te starten met de bouwwerkzaamheden en dient rekening te worden gehouden met algemene zorgplicht.

Bij de aanvullende inspectie op 1 mei 2023 zijn er geen sporen gevonden die wijzen op het gebruik door kerk- en/of steenuil van het perceel Gewandeweg 47 Oss.

Op 31 januari 2024 is wederom veldwerk verricht. Deze keer ligt de focus op de das en kleine marterachtigen.

In de buurt komen meerdere daasenburchten voor. Daarnaast is onderzocht of in de rand en directe omgeving van de noordzuid lopende sloot hopen van marterachtigen aanwezig zijn.

Bij twee van de drie dassenburchten zijn recente graafsporen waargenomen. Ook is een wissel waargenomen. Door de afstand van de onderzoekslocatie tot de burchten in de directe omgeving van de onderzoekslocatie, is directe verstoring als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op voorhand uit te sluiten. Wel wordt geadviseerd maatregelen te treffen om het plangebied aantrekkelijk te maken voor de das.

In het plangebied zijn meerdere (muizen)holen in of nabij de greppels waargenomen. Deze holen kunnen gebruikt worden door kleine marterachtigen. Omdat bij de voorgenomen werkzaamheden mogelijk holen en daarmee mogelijke vaste rust- en voortplantingsplaatsen van kleine marterachtigen worden vergraven zijn negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten.

pijp dassenburcht (uit rapport Econsultancy 20608)

wissel (uit rapport Econsultancy 20608)

3. STEDENBOUWKUNDIG PLAN

3. STEDENBOUWKUNDIG PLAN

TOELICHTING OP HET STEDENBOUWKUNDIG PLAN

Het plangebied bestaat uit een aantal groene kamers waarbinnen de flexwoningen gesitueerd worden. De vier noordzuid lopende elzensingels refereren naar het oorspronkelijke landschap van de dekzandrand. Nabij de singels worden sloten aangelegd. Aan de westzijde wordt een (voedsel) bos aangelegd. In oostwest richting zullen plukken groen en lanen worden aangebracht, om de kamers van elkaar te onderscheiden en de elzensingels met elkaar te verbinden. Door al deze groene ingrepen zal de biodiversiteit in het gebied sterk verhoogd worden.

Het is wenselijk de elzensingels ook aan de zuidzijde van de Gewandeweg door te trekken. Aan de zuidzijde van het plangebied is gekozen voor een open karakter, om de oorspronkelijke verkavelingsstructuur goed zichtbaar te maken. De bebouwing staat hier op ruime afstand van de weg, waardoor hier ruimte is voor bijvoorbeeld bloemrijk grasland en waterberging.

Aan de noordzijde van het plan loopt een sloot van het Waterschap Aa en Maas. Deze sloot is een zogenaamde leggerwatergang, waardoor hier aan weerszijden over een breedte van 5 meter geen obstakels mogen worden aangebracht, ten behoeve van beheer en onderhoud.

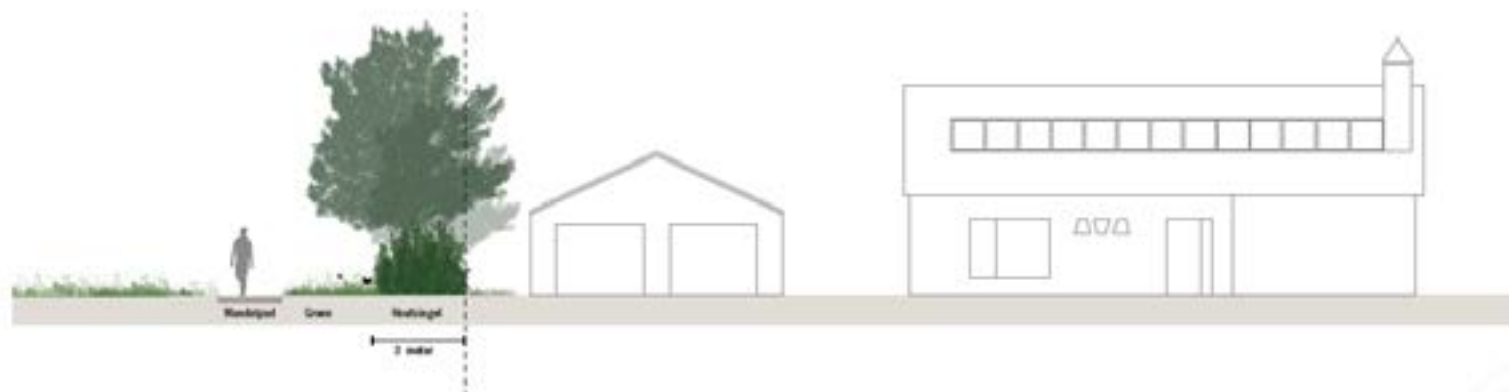
In het stedenbouwkundig plan is uitgegaan van een struinroute langs deze watergang, om de woonwijken van Oss te verbinden met het buitengebied en de Hertogswetering. Ook kan hier natuur ontwikkeld worden. Het plangebied reikt uiteraard niet tot de Hertogswetering, maar vormt een aanzet om op de lange termijn deze hele verbinding aan te leggen.

GROENE BUFFER

Smalle houtsingel

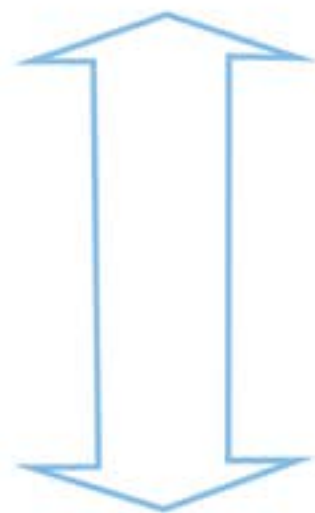
Rondom Gewandeweg 47 zijn bomen aangeplant op eigen terrein. Om te waarborgen dat tussen het perceel en de nieuwe woonwijk een groene buffer blijft bestaan, wordt de aanplant van een smalle, maar dichte beplantingsstrook voorgesteld.

Ten westen en noorden van de percelen 355 en 356, Gewandeweg 47, wordt een dichte houtsingel aangeplant van elzen en inheemse soorten als kornoelje, kardinaalsmuts, hazelaar, meidoorn, boskriek, hondsroos en gelderse roos. De beplanting wordt in 3 rijen aangeplant, in driehoeksverband. De struikbeplanting heeft een onderlinge afstand van 1.0 tot 1.25 m. De bomen kunnen iets verder uit elkaar geplaatst worden. De beplantingsstrook is ongeveer 3 meter breed.

Benadrukken groenstructuur noord zuid richting

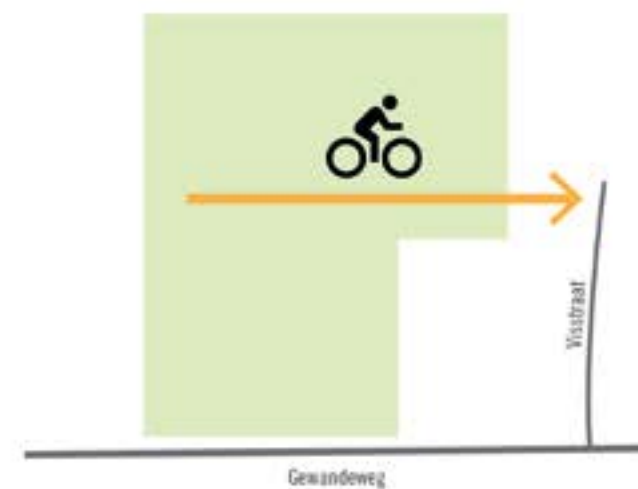

Benadrukken waterstructuur noord zuid richting

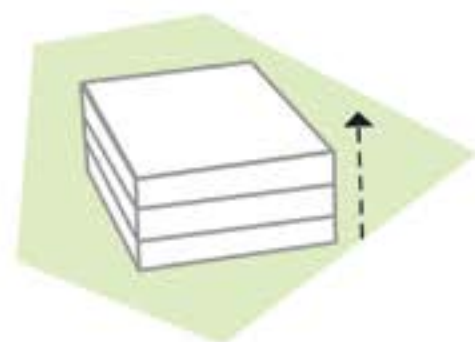

0,7

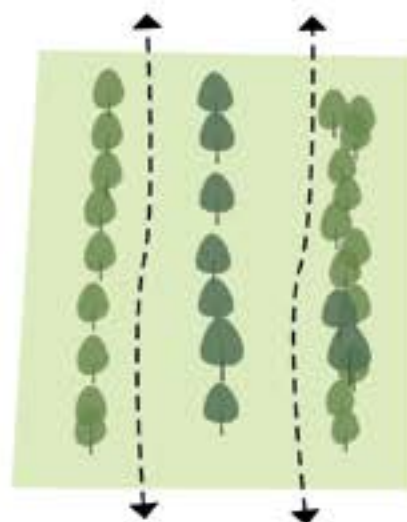
Parkeernorm 0,7 parkeerplaats per woning

Fietsverbinding en calamiteitenontsluiting via oostzijde (Visstraat)

Maximaal 3 bouwlagen

Zicht op het landschap in noord-zuid richting

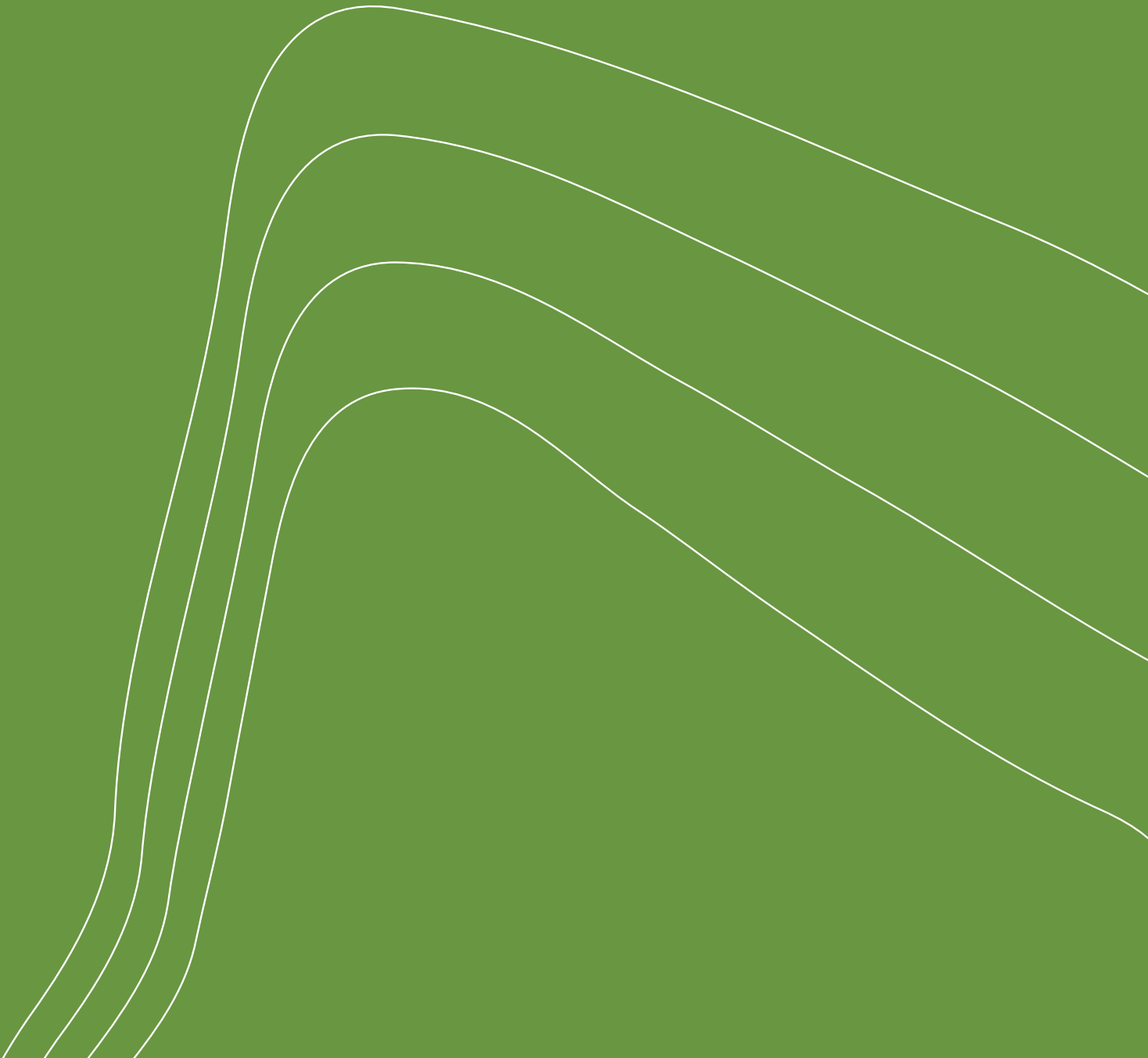

Groene lob versterken

Natuurontwikkeling + wandelpaden

4. ECOLOGISCH RAAMWERK OPENBARE RUIMTE

The bottom right portion of the slide features an abstract graphic consisting of four parallel, white, wavy lines. These lines originate from the bottom edge and curve upwards and to the right, creating a sense of movement and depth against the solid green background.

4.1 ALGEMEEN

In dit hoofdstuk wordt het ecologische raamwerk binnen het plangebied toegelicht. Dit raamwerk maakt geheel deel uit van de openbare ruimte en wordt direct bij de start van de realisering van het tijdelijke woningbouwterrein aangelegd. Daarmee is dit raamwerk al voor een belangrijk deel functioneel wanneer de verblijfplaatsen en leefgebieden van soorten als vleermuis en kleine marterachtigen worden aangetast als leefgebied voor de fauna.

In de openbare ruimte wordt een groen en blauw raamwerk van zowel waterpartijen, opgaande beplanting en kruidenrijke graslanden gerealiseerd. Door een natuurvriendelijke inrichting en beheer worden de ecologische potenties van dit raamwerk maximaal ontwikkeld.

In de volgende paragrafen wordt eerst het groene raamwerk toegelicht, daarna het blauwe (water) netwerk.

4.2 GROEN RAAMWERK

4.2.1 INHEEMSE SOORTEN

Binnen het ecologisch raamwerk wordt een groen raamwerk van opgaande beplanting en kruidenrijke graslanden gerealiseerd. De opgaande beplanting bestaat uit een aantal elzensingels, solitaire bomen, plukken groen en een voedselbos.

De groene elementen worden met elkaar verbonden, waardoor een ecologische verbinding ontstaat.

De keuze voor inheemse soorten heeft meerdere redenen:

- Deze soorten zijn het best aangepast aan bodem, waterhuishouding en klimaat en kennen daarom weinig uitval;
- Het blad van inheemse soorten verteert snel (dit scheelt ook veel bladafval dat moet worden opgeruimd) en draagt belangrijk bij aan de gezondheid van de bodem;
- Biodiversiteit: de ecologische meerwaarde van inheemse soorten is zeer groot. Zo is elke volwassen eik een ecosysteem op zich en kan één boom 423 verschillende soorten insecten en mijten herbergen. Deze rijkdom aan insecten maakt inheemse bomen ook van grote waarde voor o.a. vogels en vleermuizen. Uitheemse bomen herbergen daarentegen een veel lagere soortenrijkdom; zo zijn van de Amerikaanse eik ook na 200 jaar in Nederland slechts 12 soorten insecten en mijten bekend.

De natuurwaarden in het gebied kunnen aanzienlijk verhoogd worden. De uitdaging is om dat zo te doen dat de mogelijkheid aanwezig is om deze rijkdom te beleven en ervan te genieten.

Voor de locatie aan de Gewandeweg zijn er kansen om met de volgende elementen natuurwaarden te ontwikkelen.

Het is van belang dat er aandacht besteed wordt aan klimaatadaptatie; bomen leveren schaduw in warme tijden. Daarnaast houden hun wortels water vast bij stortbuien. Daarom worden in het plan

zoveel mogelijk bomen aangeplant. Bij het bepalen van de locaties van de bomen is rekening gehouden met zichtlijnen vanuit zowel de nieuwe als de reeds bestaande stedenbouwkundige structuur.

Door een gradiënt te realiseren in het groen wordt een positief effect gecreëerd op de biodiversiteit, door voor verschillende flora en fauna een leef en/of foerageergebied te realiseren. De gradiënt loopt van bloemrijk grasland over in een enkele meters brede zoom van ruig grasland met kruiden en dan over in een mantel die bestaat uit inheemse struiken. Tot slot komen de boomvormers (zie figuur hieronder).

Keuze soorten en aanleg

In het projectgebied worden inheemse boom- en struiksoorten voorgesteld, die op de overgang van de dekzandrand naar de komgronden geschikt zijn om aan te planten.

Toe te passen boomsoorten hier zijn zwarte els, ruwe berk, zachte berk, veldesdoorn, fladderiep, witte els en wilde boskriek.

Toe te passen struiksoorten zijn hier: vuilboom/ sporkehout, wilde lijsterbes, meidoorn, sleedoorn, rode kornoelje, gelderse roos, hazelaar, kardinaalsmuts en wilde liguster.

Nederlandse naam

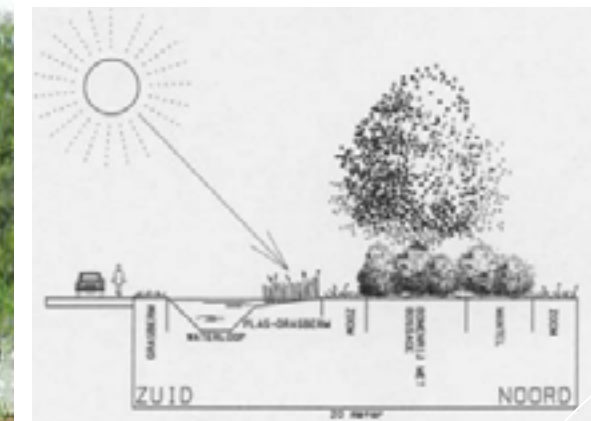
- zwarte els
- witte els
- vuilboom/sporkehout
- wilde lijsterbes
- meidoorn
- sleedoorn
- rode kornoelje
- gelderse roos
- hazelaar
- kardinaalsmuts
- wilde liguster
- wilde boskriek

Latijnse naam

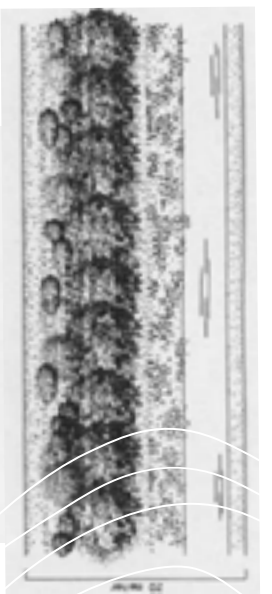
Alnus glutinosa (ca 60%)
Alnus incana
Rhamus frangula
Sorbus aucuparia
Crataegus laevigata
Prunus spinosa
Cornus sanguinea
Viburnum opulus
Corylus avellana
Euonymus europaeus
Ligustrum vulgare
Prunus avium

Mantelzoom, bron: Landschapsbeheer Groningen

Bron: Stedelijke Ecologische Verbindingszones in Den Haag

4.2.2 ELZENSINGELS

Elzensingels zijn kenmerkend voor de dekzandrand van Oss. Deze elzensingels volgen de oorspronkelijke verkavelingsstructuur in noordzuid richting.

De elzensingels bestaan hoofdzakelijk uit zwarte els (*Alnus glutinosa*), maar daarnaast ook uit struweelbeplanting. Deze struiken worden op hebben een onderlinge afstand van 1.00 tot 1.50 meter geplaatst.

Toe te passen soorten zijn zwarte els (ca 60%) en daarnaast ook witte els, vuilboom/sporkehout , wilde lijsterbes, meidoorn, sleedoorn, rode kornoelje, gelderse roos, hazelaar, kardinaalsmuts, wilde liguster en wilde boskriek.

Plantmaat

De plantmaat voor de bomen is gelijk aan die van de aan te planten struiken: 60 - 80. Hierdoor krijgen de bomen en struiken de kans om samen op te groeien, en ontstaat een robuuste beplantingsstrook.

Mantelzoom

De boomvormers komen in het midden van de groenstrook, daarna wordt de beplanting afgebouwd met lagere struiken. Daar waar ruimte is, zal vervolgens een strook met ruig grasland met kruiden worden toegepast.

‘Plukken groen’

Met name aan de noordzijde van het plangebied komen plukken groen. Deze bestaan uit een aantal inheemse struiken dat helemaal mag uitgroeien.

Doelsoorten

De elzensingels en ‘plukken groen’ zijn voor vleermuizen en dassen van belang. Vleermuizen gebruiken lijnvorige elementen om zich te oriënteren en langs te vliegen. De das kan de singels en groenplukken gebruiken als route om zich beschermd te verplaatsen en tevens als fourageergebied met diverse bessen en hazelnoten.

4.2.3 SOLITAIRE BOMEN

Naast de elzensingels worden verspreid door het gebied solitaire bomen aangeplant. Toe te passen soorten zijn fladderiep, veldesdoorn, haagbeuk, zomereik en wintereik.

Nederlandse naam

- zwarte els
- veldesdoorn
- iep
- zomereik
- wintereik
- haagbeuk

Latijnse naam

Alnus glutinosa
Acer campestre
Ulmus laevis
Quercus robur
Quercus petraea
Carpinus betulus

4.2.4 VOEDSELBOS

Het westelijk deel van het plangebied wordt ingericht als zogenaamd voedselbos met meerdere vegetatielagen. Afhankelijk van het seizoen varieert de oogst van diverse soorten fruit, noten, zaden en groenten tot wortels, knollen, paddenstoelen, eetbare bloemen en honing. De in par. 4.2.1 genoemde soorten hazelaar en wilde kers kunnen onderdeel zijn van een dergelijk voedselbos.

Niet alleen voor mensen maar ook voor de das kan het bos een belangrijke voedselbron gaan vormen. Er zullen diverse fruit-, bes en nootdragende boom- en struiksoorten zijn.

Aanvullend kunnen ook frambozen, wilde aardbeien en bramen worden aangeplant (de laatste komt mogelijk reeds vanzelf). Lokale imkers willen wellicht enkele bijenkasten plaatsen.

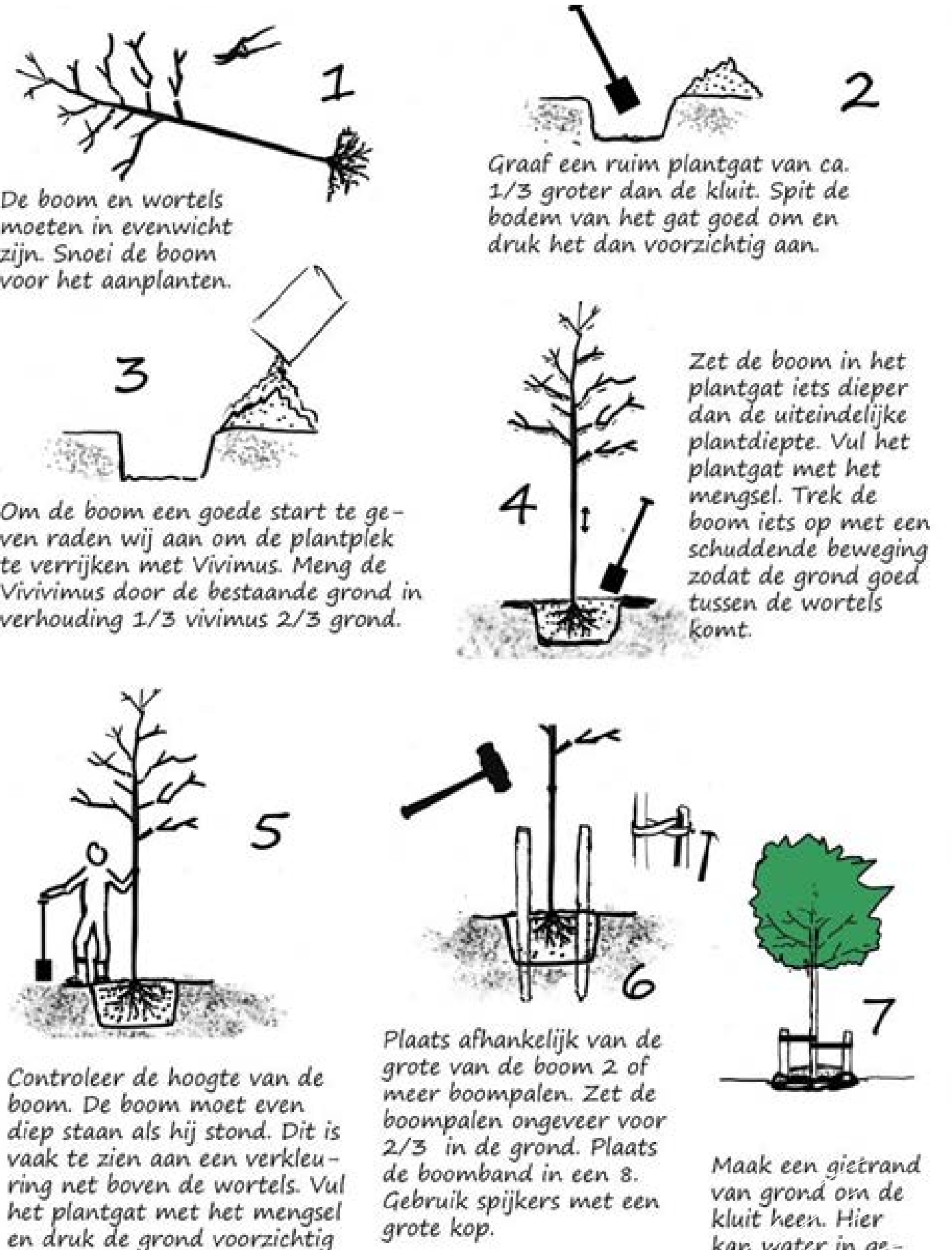
Aanvulling van het voedselbos met passende, uitheemse soorten is een mogelijke optie, mede ter vergroting van het keuze-menu aan eetbare soorten en ter bevordering van de vitaliteit en veerkracht van het ecosysteem als geheel. Uitheemse soorten uit vergelijkbare of iets warmere klimaten kunnen immers de weerstand van het groen tegen opwarming van het klimaat vergroten. Uiteraard ontstaat dan wel strijdigheid met het streven om uitsluitend inheemse soorten te gebruiken. Verder mag geen gebruik worden gemaakt van soorten die als 'invasief' te boek staan.

Mogelijke soorten zijn onder andere:

• Walnoot	Juglans regia
• Chinese mahonieboom	Toona sinensis
• Tamme kastanje	Castanea sativa
• Jostabes	Ribes nidigrolaria
• Herfstolijfwilg	Eleagnus umbellata
• Kiwibes	Actinidia arguta
• Nashi peer	Pyrus pyrifolia
• Honingbes	Lonicera caerulea
• Chocoladewingerd	Akebia quinata
• Erwtenstruik	Caragana arborescens

Ook fruitbomen (appel, peer, kers, pruim) zijn geschikt op aan te planten.

De uitwerking van dergelijke voedselbossen luistert nauw. Bij projecten van derden kan de stichting Voedselbosbouw Nederland professionele ondersteuning bieden bij de realisatie.

4.2.5 BLOEMRIJKE GRASLANDEN

De graslanden in de openbare ruimte worden daar waar mogelijk ingezaaid met een bloemenmengsel van inheemse soorten dat zeer aantrekkelijk is voor bijen, vlinders en vogels. Indirect draagt het ook bij aan het foerageergebied voor soorten als de huismus en gewone dwergvleermuis. Door jaarlijks vanaf augustus 1 tot 2 keer te maaien en het maaisel na enkele dagen af te voeren zal er zich een blijvende middelhoge vegetatie ontwikkelen. Een bloemrijk resultaat kan vanaf het tweede of derde jaar verwacht worden.

In een bloemrijk grasland zijn het vooral de gradiënten (overgangen) die de grootste soortenvariatie in zich hebben. Door het vergraven van het terrein ontstaan overgangen tussen droog en vochtig, voedselrijk en voedselarm, zuur en kalkrijk. Voedingsstoffen worden van hogere delen uitgespoeld naar de lagere delen in een terrein. Maak gebruik van dit gegeven bij het streven naar diversiteit. Hierbij kunnen bijvoorbeeld van de voedselrijke teeltlaag heuvels gemaakt worden, die worden afgedekt met een schralere laag. Bijvoorbeeld Kruidthoeck of Neuteboom hebben geschikte mengsels.

Het mengsel bestaat uit soorten als duizendblad, bolderik, gele kamille, wondklaver, korenbloem, gewone margriet, gewone rolklaver, muskuskaarsjeskruid, middelste teunisbloem, smalle weegbree, scherpe boterbloem, kleine ratelaar, dagkoekoeksbloem en klaproos.

4.3 WATERSYSTEMEN

4.3.1 WATERBERGING (WADI OF LAAGTE)

In het plangebied dient waterberging gerealiseerd te worden, omdat een deel van het plangebied verhard wordt.

De waterberging wordt uitgevoerd in de vorm van een of meerdere laagtes in het zuiden van het plangebied, in de lagere delen van het plangebied.

Er is een kans dat bijzondere plantensoorten hier nog altijd in de zaadbank aanwezig zijn en na decennia alsnog zullen ontkiemen. Overwogen kan worden om de vegetatieontwikkeling enkele jaren aan te zien. Als na jaarlijks maaien en afvoeren van de vegetatie nog steeds een ruige, soortenarme vegetatie aanwezig is, kunnen de gewenste soorten alsnog worden ingezaaid of geïntroduceerd met maaisel uit nabijgelegen natuurgebieden met kwelgraslanden.

Wadi in de openbare ruimte

Streefbeeld waterberging met o.a. gevlekte orchis, spaanse ruiter en beemdkroon

Wadi in de openbare ruimte

4.3.2 SLOTEN- EN GREPPELSTRUCTUUR

Naast de aanleg van wadi's of laagtes wordt de waterberging wordt uitgevoerd in een vorm die refereert aan de vroegere greppel- en slootstructuur zoals die is te zien op oude topografische kaarten. Binnen het plangebied wordt de bestaande sloten- en greppelstructuur gehandhaafd en versterkt. Deze hebben ook een bergingsfunctie. Naast de bergingsfunctie hebben deze sloten/ greppels ook de functie om afstromend hemelwater oppervlakkig te verwerken.

Natuurvriendelijke oevers

De sloten krijgen aan minimaal één zijde een natuurvriendelijke oever. Hoewel er veel soorten natuurvriendelijke oevers denkbaar zijn kunnen ze grofweg in drie hoofdtypen ingedeeld worden:

- plasberm;
- drasberm;
- flauwhellend talud.

Een plasberm of onderwaterterras is permanent watervoerend. Ondiepe plasbermen met een diepte van maximaal 40 cm bij zomerpeil zijn geschikt voor oeverplanten die bestand zijn tegen permanente inundatie zoals riet en lisdodde. Diepere plasbermen van 40-100 cm bij zomerpeil zijn geschikt voor ondergedoken waterplanten en drijfplanten zoals gele plomp, waterlelie en watergentiaan.

Drasbermen zijn oevers die min of meer op gelijke hoogte met de waterlijn van de watergangen zijn. Drasbermen zijn geschikt voor oeverplanten, planten van vochtige graslanden en ruigtekruiden. Een drasberm met functies voor planten van natte en vochtige omstandigheden mag hoogstens 10 cm boven water liggen. Welke vegetatie tot stand komt is afhankelijk van het maaibeheer. Bij minimaal 1 keer per jaar maaien en afvoeren ontwikkelt zich een bloemrijke grasvegetatie. Bij een minder intensief maaibeheer zullen uiteindelijk ruigtekruiden gaan overheersen en vindt wilgen- en elzenopslag plaats.

Een flauwhellend talud dat loopt van beneden de waterlijn tot boven de waterlijn is geschikt voor waterplanten, oeverplanten, planten van vochtige graslanden en ruigtekruiden en is hiermee een combinatie van een plas- en een drasberm waardoor een grotere variatie in vegetatie mogelijk is. Indien het waterpeil 's zomers veel (0,3-0,4 m) hoger is dan 's winters dan is een flauwhellend talud een betere oplossing dan een plas- of drasberm. Een plas- en een drasberm worden op een bepaalde hoogte aangelegd. Die hoogte wordt grotendeels bepaald door het waterpeil. Bij een hoger zomerpeil dan winterpeil kun je eigenlijk geen goede hoogte voor de plas- of drasberm bepalen. Een flauwhellend talud is minder afhankelijk van het waterpeil en daarmee meer geschikt in gebieden met een (veel) hoger zomerpeil dan winterpeil.

wensbeeld slotenstructuur

sloot in komgebied ten westen van plangebied

4.3.3 AMFIBIEËNPOELEN

In het zuidelijk deel van het plangebied is ruimte voor een kleine amfibieënpool. Bij de aanleg van een amfibieënpool zijn de volgende punten van belang.

- De pool moet op een zonnige plaats komen te liggen en dus in ieder geval vanuit zuidelijke richting niet beschaduwd worden. Het noordtalud moet zo flauw mogelijk zijn (1:5, liefst 1:10) doordat de zon voornamelijk op deze zijde schijnt. Door een flauwe oever warmt het water sneller op wat een gunstig effect heeft op de ontwikkeling van de eieren en larven van amfibieën. Ook kunnen op een flauwe oever meer soorten oeverplanten een plekje vinden, waartussen amfibieën eieren afzetten.
- Rondom de pool dient voldoende afstand te liggen tussen pool en beplanting om inval van blad te voorkomen. Bladinval zorgt voor een toename van voedingsstoffen in het water waardoor de pool sneller dichtgroeit met bijvoorbeeld kroos en algen. Ook groeit de sliblaag op de bodem sneller waardoor er vaker baggerwerkzaamheden (= verstoring voor de amfibieën) nodig zijn. Aan de zuidzijde is het ook belangrijk dat de beplanting voldoende afstand tot de pool heeft vanwege de schaduwwerking en bladinval.
- Een pool mag niet in verbinding staan met sloten of andere wateren. Dit voorkomt dat er vis in de pool komt. Vissen eten amfibieëneieren en maken de pool daardoor voor veel soorten ongeschikt. Daarbij kunnen sloten voedingsstoffen van aanliggende bemeste percelen aanvoeren, wat de kans op algenbloei en kroosvorming vergroot.
- Amfibieën bevinden zich maar een beperkt deel van het jaar in het water. Houtwallen, ruigten en overhoekjes in de nabijheid van de pool zorgen voor beschutting en voedsel en stellen amfibieën in staat zich te verplaatsen naar andere leefgebieden.

Beheer

- Amfibieën en andere dieren en planten vestigen zich snel op natuurlijke wijze in de pool. Het is dus niet nodig planten en dieren uit te zetten. Zet geen vis uit in de pool! Vissen (zelfs een kleine soort als de stekelbaars) maken poelen voor veel amfibieën ongeschikt doordat zij de larven en eieren eten.
- Gebruik (uiteraard) geen bestrijdingsmiddelen of bemesting in en rondom de pool.
- Voer onderhoudswerkzaamheden uit in de periode 1 september-half oktober. In deze periode zijn er nauwelijks amfibieën in het water aanwezig.
- Bagger de pool in gedeelten. Bijvoorbeeld het ene jaar de oostzijde van de pool en het jaar erop de westzijde. Op deze manier blijft altijd een deel van de belangrijke noordoever intact.

Natuurvriendelijke oevers

De pool heeft een natuurvriendelijke oever in de vorm van een flauwhellend talud. Zie 4.3.2.

Streefbeeld amfibieënpool

4.4 BEHEER EN ONDERHOUD GROEN EN WATER

4.4.1 GROEN

Bomen

Zeker het eerste jaar is het van belang dat de wortels voldoende water krijgen. Bij droogte / warm weer zal dus water worden gegeven aan de bomen.

Er vindt zogenaamde ‘inboet’ plaats: indien de beplanting binnen twee jaar na aanplant dood gaat, zal herplant plaatsvinden.

Onderhoud aan de bomen vindt in principe niet plaats, tenzij blijkt dat dit noodzakelijk is (na jaarlijkse inspectie op gezondheid van de boom).

Struweel/struiken

Het struweel aan de oost- en westrand van het plangebied wordt in rijen aangeplant, met een onderlinge afstand van 1.00 tot 1.50 meter. Groepsgewijze menging zorgt ervoor dat minder dominante beplantingssoorten niet snel verdwijnen. Het struweel krijgt uiteindelijk een hoogte van maximaal 3 meter.

Eén keer per vijf jaar wordt door middel van hakhoutbeheer maatwerk uitgevoerd waarbij de dominante en hard groeiende soorten worden teruggesnoeid. Het reguliere onderhoud wordt in fases uitgevoerd (maximaal 45% van het oppervlakte per jaar).

De zoom

De zoom wordt als ruigte beheerd. Dit houdt in maximaal 1x per 2 jaar maaien, nooit over de volle lengte. Een aantal locaties blijft in de winter ongemaaid, zodat er overwinteringsmogelijkheden zijn voor o.a. insecten en kleine zoogdieren. Het dagelijks onderhoud vindt plaats volgens de ecologische of natuurvriendelijke beheermethode.

Bloemrijk grasland

Jaarlijks maaien is noodzakelijk om te voorkomen dat de openbare ruimte vervuigt. Cruciaal is bovendien het afvoeren van het maaisel, om verschraling te stimuleren. Wanneer dit blijft liggen ontstaat in

het gunstige geval een eentonig gazon, maar waarschijnlijker is een geleidelijke vervuiging met o.a. brandnetels, distels, ridderzuring etc. Gazonbeheer is bovendien arbeidsintensiever (en duurder) dan hooilandbeheer.

Het maaitijdstip en de frequentie luisteren in ecologisch opzicht nauw en zijn afhankelijk van de uitgangssituatie. Gezien het huidige intensieve agrarische grondgebruik is het de eerste jaren waarschijnlijk noodzakelijk vaker te maaien. Wanneer bijvoorbeeld een beoogde bloemenweide sterk is vergrast, dan betekent dit meestal dat er te weinig en te laat wordt gemaaid en afgevoerd. Maaien wanneer de dominante grassen net beginnen met bloeien, geeft het meeste resultaat (eind mei, begin juni). In latere jaren kan de frequentie worden verlaagd.

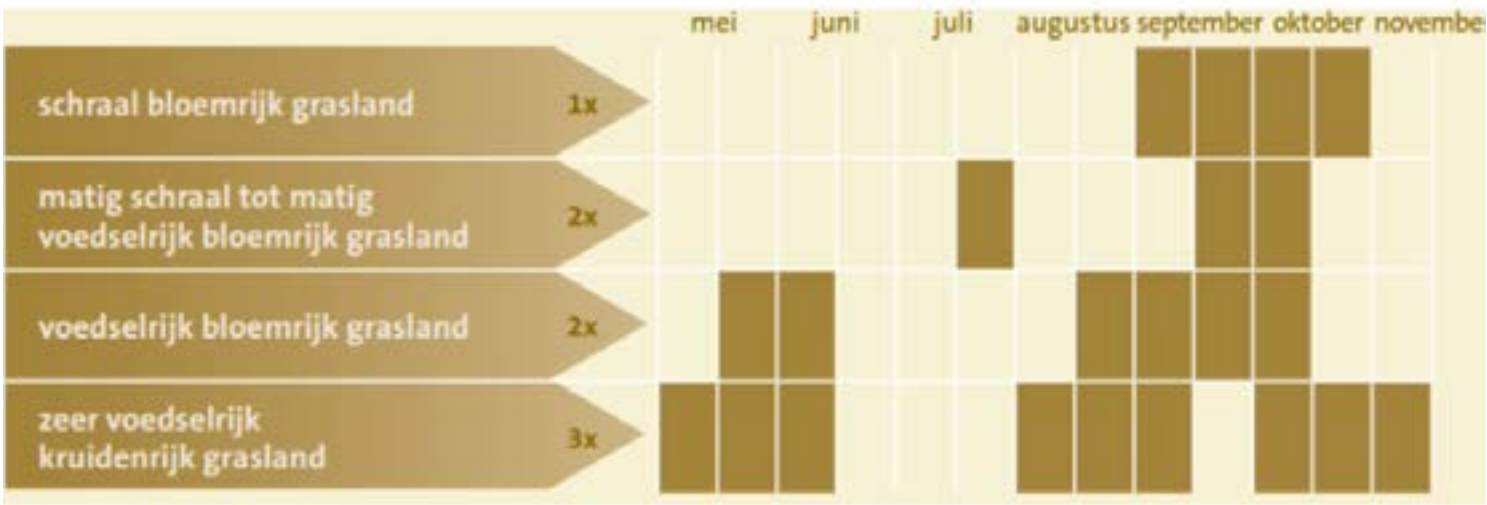
Het maaien dient buiten de bloeiperiode van de kruiden en bloemen plaats te vinden. Het wordt één- of tweemaal per jaar gemaaid. Het maaisel wordt afgevoerd om verschraling te stimuleren. Bij één keer maaien per jaar kan vanaf half juni gemaaid en afgevoerd worden. Bij twee keer maaien: eerste maaibeurt 50% maaien na half juni. Tweede maaibeurt in september, de overige 50%.

Bij kruidenrijk grasland dient het maaisel enkele dagen te blijven liggen alvorens te worden afgevoerd. Dit maakt het mogelijk dat zaden op de bodem achterblijven en de basis kunnen vormen voor de volgende generatie bloemen. Onderstaand schema laat de mogelijke opties voor het maaibeheer zien. Jaarlijks moet worden gemonitord in welke fase de vegetatie zich bevindt. Verder kan jaarlijks 10 tot 20% van de vegetatie ongemoeid blijven, steeds op andere locaties. Dit biedt mogelijkheden voor meerjarige kruiden, overwinterende insecten en biedt daarmee tevens insecten en zaden voor o.a. vogels in de winter.

4.4.2 WATER

De greppels zullen één keer per jaar uitgemaaid worden. Indien nodig zullen de sloten uitgebaggerd worden.

De amfibieënpool heeft in principe geen onderhoud.

Maaibeheer per ontwikkelingsfase

Ecologisch beheer, Bron: Stichting ecologisch beheer

Beheer, Bron: Google

4.6 VERLICHTING

De hoeveelheid verlichting en lichtvervuiling neemt in Nederland sterk toe: in 43% van Nederland is op een heldere nacht de Melkweg niet meer zichtbaar. In de openbare ruimte staan naar schatting 3,4 miljoen lantaarnpalen en andere lichtmasten. Daarnaast hebben bedrijven en woningen vaak ook hun eigen terrein-, tuin- of gevelverlichting. Het plangebied is nog relatief donker en dit is een kwaliteit die behoudenswaardig is.

vleermuizen

Vleermuizen worden snel verstoord door verlichting. Soms kunnen vleermuizen door verlichting een verblijfplaats, vliegroute of voedselgebied zelfs niet meer gebruiken. De mate waarin het licht vleermuizen verstoort, is afhankelijk van de hoeveelheid licht, de lichtkleur en de gevoeligheid van een soort voor licht. Wit, blauw en groen licht is door het aandeel Uv-licht veel verstorerend als rood licht.

Waar om veiligheidsredenen toch verlicht moet worden, kan verstoring voorkomen worden door het kiezen van de juiste armatuur en lamphoogte. Een goede armatuur en lamphoogte richt het licht precies daar waar het nodig is. Bomen, struiken en groene wallen kunnen voorkomen dat aangrenzend leefgebied door verlichting wordt verstoord. Verlichtingsschema's afgestemd op verkeersdrukke, werktijden en kwetsbare perioden voor vleermuizen kunnen veel verstoring voorkomen. Bewegingsmelderschakelaars (intensere) verlichting alleen in wanneer mensen aanwezig zijn. Om de hoeveelheid straatlicht af te stemmen op de gebruiksbehoefte, kan gebruik worden gemaakt van het Interact City lichtmanagementsysteem van Signify. De lichtmanagementsoftware maakt realtime beheer op afstand van de ledstraatverlichting mogelijk en is verbonden met sensoren zodat het licht alleen brandt wanneer mensen worden gedetecteerd. Het systeem levert een energiebesparing op die kan oplopen tot 70% ten opzichte van de oude situatie.

Ook de keuze van de lichtkleur kan verstoring van vleermuizen verminderen. Rood of amberkleurig licht verstoort vleermuizen minder op vliegroutes en bij het jagen op insecten. Avalite heeft een gevarieerd aanbod aan vleermuisvriendelijke verlichting.

RHO ADVISEURS

LEEWARDEN - GRONINGEN - ROTTERDAM - DEVENTER - MIDDELBURG - EINDHOVEN

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Quicksan Wet natuurbescherming

Gewandeweg te Oss

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Gewandeweg te Oss

Opdrachtgever	Rho Adviseurs voor leefruimte Torenallee 20 5617 BC Eindhoven
---------------	---

Rapportnummer	20608.003
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	21 februari 2023

Opsteller	De heer M.G. van Essen-Kok, BSc
Paraaf	

Kwaliteitscontrole	De heer ir. B.H.H. Verdijk
Paraaf	

Daarom Econsultancy

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhand-boek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	6
4.1	Zorgplicht	6
4.2	Soortenbescherming	6
4.3	Gebiedsbescherming	7
4.4	Houtopstanden	8
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	9
5.1	Vogels	9
5.2	Vleermuizen	10
5.3	Overige zoogdieren	12
5.4	Reptielen	14
5.5	Amfibieën	15
5.6	Vissen	16
5.7	Ongewervelden	16
5.8	Planten	17
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	18
6.1	Broedvogels	18
6.2	Vleermuizen	19
6.3	Steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel	19
6.4	Amfibieën	20
6.5	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	21
6.6	Overige soort(groep)en	21
7	TOETSING AAN GEBIEDSBESCHERMING	22
7.1	Natura 2000	22
7.2	Natuurnetwerk Nederland	23
8	HOUTOPSTANDEN	24
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	25

Bijlage 1	toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2	verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Rho Adviseurs voor leefruimte opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Gewandeweg te Oss.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen ontwikkeling van de onderzoekslocatie en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000 gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

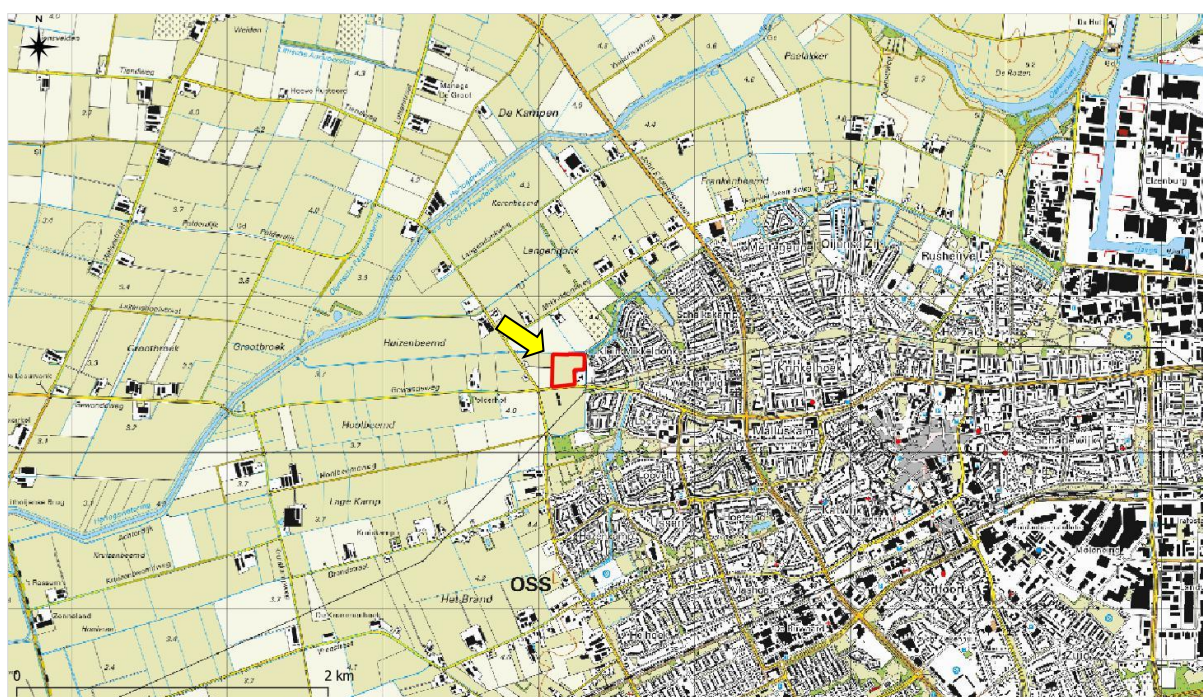
Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 3 ha) ligt aan de Gewandeweg te Oss. In figuur 2.1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 162.164$, $Y = 420.535$.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rood omlijnd bij gele pijl).

De onderzoekslocatie betreft een agrarisch perceel volledig bestaande uit grasland. Ten westen bevinden zich soortgelijke agrarische percelen. Langs de noordwestelijke hoek van de onderzoekslocatie bevindt zich een B-watergang (sloten met een lokale functie voor water aan- en afvoer) en langs de noordoostelijke hoek van de onderzoekslocatie bevindt zich een A-watergang (vaarten en weteringen met een belangrijke functie voor water aan- of afvoer). Tevens is ten oosten achter deze watergang een woonwijk aanwezig. Ten zuidoosten bevindt zich het woonperceel van de Gewandeweg 47 en ten zuiden de Gewandeweg.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto onderzoekslocatie (wit omkaderd) en directe omgeving.

Figuur 2.3 Zuiden van de onderzoekslocatie (foto richting westen).

Figuur 2.4 onderzoekslocatie gezien vanaf Gewandeweg richting noorden.

Figuur 2.5 Zuiden van de onderzoekslocatie (foto richting oosten).

Figuur 2.6 Noordwestelijke hoek van de onderzoekslocatie met direct daarnaast de B-watergang.

Figuur 2.7 A-watergang noordelijk van onderzoekslocatie (foto richting oosten).

Figuur 2.8 Oosten van de onderzoekslocatie (foto richting zuiden).

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens ter plaatse van de onderzoekslocatie tijdelijke flexwoningen (maximaal voor een periode van 15 jaar) te realiseren om de acute druk op de huidige woningmarkt te verlichten. De flexwoningen zijn bedoeld voor 1- en 2-persoons huishoudens die hier tijdelijk kunnen wonen.

Er is op dit moment nog geen voorlopig ontwerp beschikbaar met betrekking tot voorgenoemde voornemens. Rho Adviseurs voor leefruimte wil bij het maken van een dergelijk ontwerp rekening houden met de bevindingen van de onderhavige quickscan, zodat indien mogelijk op voorhand rekening gehouden kan worden met onder de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten, diersoorten, houtopstanden en/of gebieden.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 4 januari 2023. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);

- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedsbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen het agrarische buitengebied waar de onderzoekslocatie is gelegen kunnen dit zijn: boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer en steenuil. Vanwege de afwezigheid van bebouwing is de aanwezigheid van de huismus op de onderzoekslocatie op voorhand uit te sluiten.

Boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ransuil en roek

Boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ransuil en roek zijn allen voor hun nesten afhankelijk van (hoge) boomopstanden. De onderzoekslocatie is door de afwezigheid van bomen ongeschikt als nestlocatie voor de desbetreffende soorten. In de directe omgeving van de onderzoekslocatie staan wel enkele bomen welke in potentie geschikt zijn als nestlocatie. Tijdens het veldbezoek konden deze bomen echter goed onderzocht worden op aanwezigheid van nesten en zijn er geen (grote) nesten aangetroffen. Negatieve effecten ten aanzien van de boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ransuil en roek, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen dan ook worden uitgesloten.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart broedt en foerageert voornamelijk aan oevers van (snelstromende) beken en rivieren, maar ook wel aan stilstaand water, bij voorkeur omzoomd met loofbomen. De soort broedt in een nis in een muur of onder een brug, bij boomwortels in oevers of in speciale nestkasten. Op de onderzoekslocatie zijn geen elementen aanwezig die geschikt zijn als potentiële nestlocatie voor de grote gele kwikstaart. Dit geldt eveneens voor de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Negatieve effecten ten aanzien van de grote gele kwikstaart, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Ooievaar

Ooievaars bouwen grote nesten in bomen en op daken, kerktorens en speciaal gemaakte platforms op palen. Ze komen voornamelijk voor in open natte gebieden, graslanden en agrarische gebieden. Op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen (potentiële) ooievaarsnestlocaties aangetroffen. Negatieve effecten

ten ten aanzien van de grote gele kwikstaart, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Kerkuil en steenuil

De kerkuil broedt in schuren, kerktorens en veelal in speciale nestkasten. Heel incidenteel kan de kerkuil in boomholtes broeden. De steenuil broedt in natuurlijke holtes van bomen (knotwilgen of hoogstam fruitbomen) of in rustige hoekjes of nissen van gebouwen, in schuren en nestkasten. Op de onderzoekslocatie zijn geen elementen aanwezig die geschikt zijn als nestlocatie voor deze uilen. Echter zijn in de directe omgeving (op het perceel van de Gewandeweg 47) twee schuren aanwezig welke mogelijk geschikt zijn als broedplaats en/of roestplaats voor beide soorten (zie figuur 5.1, 5.2 en 5.3). Verder kan de onderzoekslocatie, indien de steenuil aanwezig is op het naastliggende perceel, potentieel als essentieel foerageergebied dienen voor de steenuil. Negatieve effecten ten aanzien van de kerkuil en steenuil als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.1 Geschikte nestlocaties in schuren voor kerk- en steenuil.

Figuur 5.2 Geschikte nestlocatie voor kerk- en steenuil in westelijke schuur.

Figuur 5.3 Geschikte nestlocatie voor kerk- en steenuil in oostelijke schuur.

Overige broedvogels

Door het ontbreken van bebouwing en beplanting is de onderzoekslocatie ongeschikt als nestlocatie voor boom- en gebouwbewonende broedvogels. Wel is het mogelijk dat een grond nestelende broedvogelsoort zoals bijvoorbeeld de veldleeuwerik de onderzoekslocatie kan gebruiken als nestlocatie. De nesten van desbetreffende soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart en baardvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en er zijn geen bomen aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Negatieve effecten ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de onderzoekslocatie, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden. Daarnaast zijn de aanwezige bomen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, welke kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen eveneens uitgesloten. Negatieve effecten ten aanzien van vleermuizen, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft weilanden, akkers, tuinen, watergangen en bomenrijen. Negatieve effecten ten aanzien van foerageerhabitat van vleermuizen, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Op de onderzoekslocatie zijn dergelijke elementen en daarmee vliegroutes niet aanwezig. Direct naast de onderzoekslocatie zijn dit soort elementen (zie figuur 5.4 t/m 5.7) echter wel aanwezig en kunnen vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn. Tijdens de bouwfase en in de eindsituatie kan sprake zijn van toename van verlichting ten opzichte van de huidige situatie. Verlichting kan voor vleermuizen een barrière vormen en ertoe leiden dat een vliegroute minder of helemaal niet meer gebruikt kan worden. Negatieve effecten ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen niet worden uitgesloten zonder het uitvoeren van aanvullend onderzoek en/of het nemen van maatregelen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.4 Bomenrij ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Figuur 5.5 A-watergang ten noorden van de onderzoekslocatie.

Figuur 5.6 Struiken/bomen ten (zuid)oosten van de onderzoekslocatie.

Figuur 5.7 Potentiële vliegroutes van vleermuizen (gele lijnen) direct naast de onderzoekslocatie (wit omkaderd).

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en licht beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, boomarter, bunzing, damhert, das, eekhoorn, hermelijn, steenarter, wezel en wolf.

Steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel

Steenmarters (in niet stedelijke omgevingen) en kleine marterachtigen maken als rust- of voortplantingsplaats vaak gebruik van stenenstapels, hout- en takkenhopen, ruimtes onder boomwortels en oude hopen (van bijvoorbeeld konijnen en muizen). Kleine marterachtigen zijn verder ook sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en struweel, omdat deze dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van voornoemde elementen en schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats voor zowel steenmarters als kleine marterachtigen. Direct naast de onderzoekslocatie zijn dit soort elementen (zie figuur 5.8 t/m 5.11) echter wel aanwezig en kunnen migratieroutes en/of verblijfplaatsen aanwezig zijn. Negatieve effecten ten aanzien van de steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen niet worden uitgesloten zonder het uitvoeren van aanvullend onderzoek en/of het nemen van maatregelen (zie hoofdstuk 6).

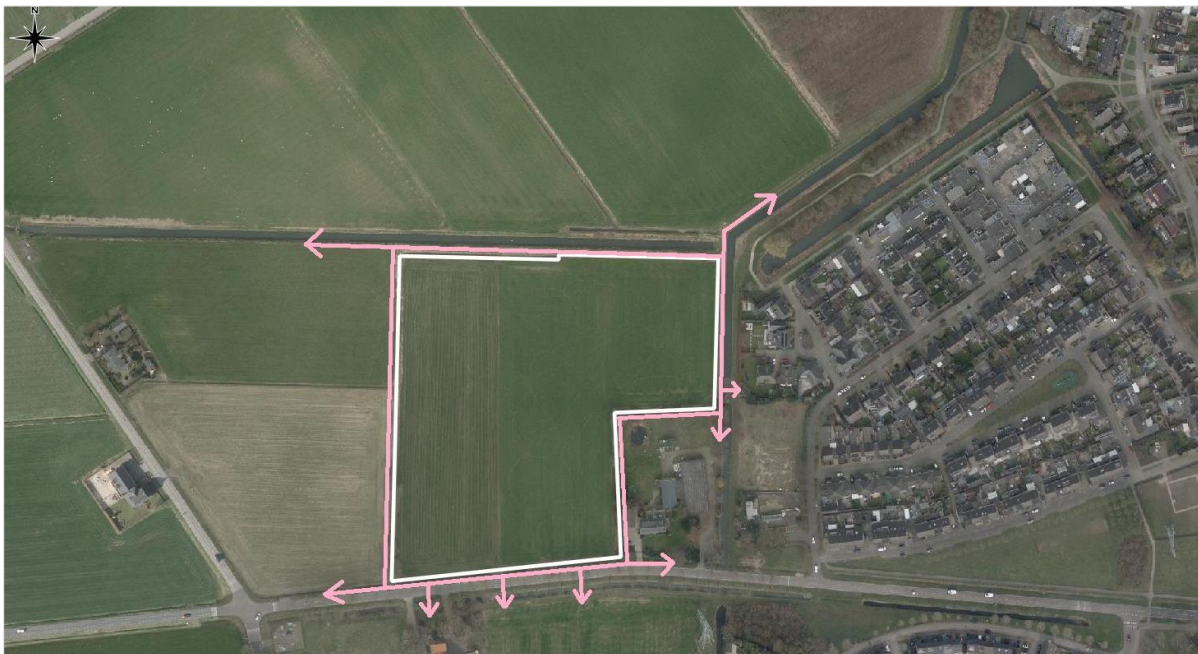
Figuur 5.8 hol westelijk van de onderzoekslocatie.

Figuur 5.9 Struiken oostelijk van de onderzoekslocatie.

Figuur 5.10 Braamstruweel westelijk van de onderzoekslocatie.

Figuur 5.11 Potentiële migratieroutes en/of verblijfplaatsen van steenmarter en/of kleine marterachtigen (roze lijnen) direct naast de onderzoekslocatie (wit omkaderd).

Eekhoorn

De onderzoekslocatie en directe omgeving vormen geen geschikt habitat voor de eekhoorn vanwege de afwezigheid van voor de eekhoorn geschikte groene verbindingen zoals hoge bomen met dicht bladerdek. Tevens konden de bomen direct naast de onderzoekslocatie door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten. Negatieve effecten ten aanzien van de eekhoorn, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Das

De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats door dassen. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie en de directe omgeving eveneens geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Negatieve effecten ten aanzien van de eekhoorn, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Overige grondgebonden zoogdieren

Het voorkomen van (sporen van) overige grondgebonden zoogdieren zoals bever, boommarter, damhert en wolf waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten. Negatieve effecten ten aanzien van deze soorten, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, haas en algemene muissoorten. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat hazenlegers en muizenholen worden vergraven (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 10 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen waargenomen: hazelworm, levendbarende hagedis, muurhagedis en ringslang.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Waarnemingen van de hazelworm, levendbarende hagedis, muurhagedis en ringslang hebben betrekking op de nabijgelegen natuurgebieden ten zuidoosten van Oss. Negatieve effecten ten aanzien van reptielen, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

5.5 Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 10 jaar de volgende soorten waargenomen: alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, heikikker, kamsalamander, kleine watersalamander, knoflookpad, poelkikker en rugstreeppad.

Streng beschermde soorten

Heikikker

De heikikker maakt gebruik van ondiepe stilstaande wateren van oeverzones en is op het land te vinden in gebieden met heide, hoogveen, laagveen, halfnatuurlijk grasland, bos en/of struweel. De heikikker is duidelijk een cultuurvliedende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing (Creemers, R., Van Delft, J. & RAVON, 2009). Op basis van het voorgaande is het uit te sluiten dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het leefgebied van deze soort. Negatieve effecten ten aanzien van de heikikker, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Knoflookpad

De knoflookpad maakt gebruik van (grote) diepe poelen met veel oever- en watervegetatie en is op het land te vinden in agrarisch gebied, ruderaal terrein (zoals volkstuinen), rivierduintjes en halfnatuurlijke graslanden. De soort wordt ook relatief vaak gemeld op en rond infrastructuur (dijken, wegen en spoorlijnen) en uit de randen van heideterreinen, bos en struweel. Een absolute voorwaarde voor deze (grotendeels ondergronds levende) soort is de aanwezigheid van open zandplekken omringd door vegetatie. Het zand moet daarbij een zodanige structuur hebben, dat het goed vergraafbaar is. Op basis van het voorgaande is het uit te sluiten dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het leefgebied van deze soort. Negatieve effecten ten aanzien van de knoflookpad, als gevolg van de voorgenomen plannen, kunnen worden uitgesloten.

Alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker

De alpenwatersalamander en kamsalamander maken gebruik van allerlei typen water, zolang het niet snel stromend, niet rijk aan vis en (in het geval van de kamsalamander) niet sterk beschaduwd is. De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren met een goed begroeide oever. Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten. De watergang ten noorden en oosten van de onderzoekslocatie is mogelijk geschikt voor desbetreffende soorten, maar deze maakt geen onderdeel uit van de voorgenomen plannen en blijft in de huidige staat behouden.

De alpenwatersalamander en kamsalamander hebben een voorkeur voor beboste gebieden en zijn ook te vinden in kleinschalige landschappen met heggen en struwelen (vaak in de directe omgeving van het voortplantingswater). Poelkikkers hebben een voorkeur voor heide- en hoogveenterreinen en zijn ook te vinden in halfnatuurlijke graslanden, agrarisch gebied en laagveen. Kamsalamanders komen zelden in akkerbouwgebieden voor (Creemers, R., Van Delft, J. & RAVON, 2009) en voor de alpenwatersalamander geldt dat akkers en intensief benut grasland worden gemeden (Creemers, R., Van Delft, J. & RAVON, 2009). Het kan incidenteel voorkomen dat een migrerend individu op de onderzoekslocatie aanwezig is, maar door de afwezigheid van goed vergraafbare grond en van beschutting zoals bosschages, struweel en strooisellagen vormt de onder-

zoekslocatie geen geschikt landhabitat voor amfibieën waaronder desbetreffende soorten. Als gevolg van de voorgenomen plannen zal geen beschadiging en/of vernietiging van verblijfplaatsen plaatsvinden. Echter dient wel rekening gehouden te worden met incidenteel voorkomende individuen (zie hoofdstuk 6).

Rugstreeppad

In de huidige situatie is op de onderzoekslocatie geen geschikt habitat aanwezig voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is echter een echte pionier die zich snel kan vestigen wanneer ondiepe plassen ontstaan. Geadviseerd wordt om hier tijdens het bouwrijp maken en de bouwfase rekening mee te houden (zie hoofdstuk 6).

Licht beschermde soorten

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten. Het kan incidenteel voorkomen dat een migrerend individu op de onderzoekslocatie aanwezig is, maar door de afwezigheid van goed vergraafbare grond en van beschutting zoals bosschages, struweel en strooisellagen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt landhabitat voor amfibieën. Als gevolg van de voorgenomen plannen zal geen beschadiging en/of vernietiging van verblijfplaatsen plaatsvinden. Echter dient wel rekening gehouden te worden met incidenteel voorkomende individuen (zie hoofdstuk 6).

5.6 Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.7 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte, meer algemene, waardplanten voor beschermde vlindersoorten als bruine eikenpage (zomereik), grote vos (iep, zoete kers, populier en sommige wilgen), iepenpage (iep), veldparelmoervlinder (smalle weegbree) en teunisbloempijlstaart (teunisbloem, wilgenroosje, basterdwederik en kattestaart) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.8 Planten

Volgens gegevens van de NDFF zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie waarnemingen gedaan van de streng beschermde kartuizer anjer en kluwenklokje. Gezien de onderzoekslocatie geheel bestaat uit intensief beheerd akkerland (voorheen was het in gebruik als maisakker, de afgelopen twee jaar is het in gebruik als grasland), is het voorkomen van de kartuizer anjer en kluwenklokje op deze locatie uitgesloten.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

Steenuil en kerkuil (jaarrond beschermde broedvogels)

De kerkuil en de steenuil en hun leefgebied zijn beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soorten staan tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van de kerkuil zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 3 van vogelnesten (zeer honkvaste broeders of afhankelijk van bebouwing (geen kolonie)). De nesten van de steenuil zijn eveneens het hele jaar beschermd, maar vallen onder categorie 1 van vogelnesten (jaarrond gebruikte nesten).

Nabij de onderzoekslocatie zijn op het perceel van de Gewandeweg 47 twee schuren aanwezig welke potentieel geschikt zijn als broedplaats en/of roestplaats voor beide soorten. Deze potentiële broedplaats en/of roestplaats ondervinden mogelijk een negatief effect door de voorgenomen plannen. Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden in de betreffende voortplantingsperiode van steenuil, zijnde februari tot en met juli en in de voortplantingsperiode van de kerkuil, zijnde februari tot en met augustus. Indien een nestplaats en/of roestplaats van de steenuil aanwezig is, dient tevens bepaald te worden of een leefgebied analyse noodzakelijk is.

Indien verstoringen niet kunnen worden voorkomen door de geplande nieuwbouwwoningen op de onderzoekslocatie dienen maatregelen te worden genomen om negatieve effecten van de geplande nieuwbouwwoningen voor de steenuil en kerkuil geheel of zoveel mogelijk te voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Provincie Noord-Brabant, middels een ontheffingsaanvraag.

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op of direct naast de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien buiten het broedseizoen wordt gestart met de werkzaamheden, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien de voorgenomen werkzaamheden toch binnen het broedseizoen zullen starten, zal het terrein

actief vanaf het begin van het broedseizoen tot aan de start van de werkzaamheden broedvrij gehouden moeten worden en/of dient er een vogelinspectie uitgevoerd moeten worden.

6.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Direct naast de onderzoekslocatie zijn elementen (watergang, struiken en bomenrij) aanwezig die potentieel een functie als vliegroute vervullen voor vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart en baardvleermuis). Als gevolg van de voorgenomen plannen treedt, zonder het treffen van maatregelen in de bouwfasen en eindsituatie, mogelijk een overtreding op de Wet natuurbescherming op. Het wordt daarom geadviseerd om maatregelen op te nemen in het inrichtings- en beheersplan als onderdeel van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging. Deze maatregelen kunnen bijvoorbeeld zijn het groen inrichten van de randzones met opgaande struweelhagen en bomenrijen in combinatie met het strategisch plaatsen van toekomstige verlichting. Tevens zijn maatregelen mogelijk in de vorm van amberkleurige verlichting nabij de infrastructuur en woningen zelf. Het wordt geadviseerd om het inrichtings- en beheersplan te laten beoordelen door de begeleidende ecoloog om te borgen dat de maatregelen afdoende zijn om een overtreding op voorhand te voorkomen. De te nemen maatregelen worden vervolgens door de ecologisch deskundige opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Een andere optie is om aanvullend onderzoek uit te voeren om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat in de periode half april tot en met september twee veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project. In het geval van een overtreding van de Wet natuurbescherming is een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van de vliegroute(s) behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant, middels een ontheffingsaanvraag.

6.3 Steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel

In de provincie Noord-Brabant zijn de steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel beschermde inheemse diersoorten en tevens opgenomen in onderdeel A, behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel A, van de nationaal beschermde dier- en plantensoorten volgens de Wet natuurbescherming.

Direct naast de onderzoekslocatie zijn elementen (struweel, greppels en hopen) aanwezig die potentieel een functie als migratieroute(s) en/of verblijfplaats vervullen voor steenmarter en/of kleine marterachtigen. Als

gevolg van de voorgenomen plannen treedt, zonder het treffen van maatregelen in de bouwfase en eindsituatie, mogelijk een overtreding op de Wet natuurbescherming op. Het wordt daarom geadviseerd om maatregelen op te nemen in het inrichtings- en beheersplan als onderdeel van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging. Deze maatregelen kunnen bijvoorbeeld zijn het groen inrichten van de randzones met takkenrillen en struweel in combinatie met het aanplanten van hagen en struiken verspreid over de onderzoekslocatie. Het wordt geadviseerd om het inrichtings- en beheersplan te laten beoordelen door de begeleidend ecooloog om te borgen dat de maatregelen afdoende zijn om een overtreding op voorhand te voorkomen. De te nemen maatregelen worden vervolgens door de ecologisch deskundige opgenomen in een ecologisch werkprotocol. De inrichting van de randzones dient afgerond te zijn voordat wordt overgegaan tot de verdere werkzaamheden.

Een andere optie is om aanvullend onderzoek uit te voeren om de daadwerkelijke functie van het gebied voor de steenmarter en kleine marterachtigen te kunnen vaststellen. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project. In het geval van een overtreding van de Wet natuurbescherming is een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van de migratieroute(s) en/of verblijfplaats(en) behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant, middels een ontheffingsaanvraag.

6.4 Amfibieën

Alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker

De alpenwatersalamander is beschermd middels artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De kamsalamander en poelkikker zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en zijn benoemd in Bijlage III van de Conventie van Bern.

Het kan incidenteel voorkomen dat een migrerend individu van bovengenoemde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig is. In het kader van de zorgplicht en om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen wordt daarom geadviseerd een amfibieënscherm te plaatsen en deze maatregel door de ecologisch deskundige op te laten nemen in een ecologisch werkprotocol. Het scherm dient geplaatst te worden in de periode wanneer de amfibieën zich in het water bevinden (mei-juni).

Rugstreeppad

In de huidige situatie is geen geschikt habitat aanwezig voor de rugstreeppad op de onderzoekslocatie. De rugstreeppad is echter een echte pionier die zich snel kan vestigen wanneer ondiepe plassen ontstaan. Door werkzaamheden zoals het bouwrijp maken kunnen ondiepe plassen ontstaan waardoor de onderzoekslocatie alsnog geschikt wordt en de rugstreeppad zich hier kan vestigen. Om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen wordt geadviseerd een amfibieënscherm te plaatsen en deze maatregel door de ecologisch deskundige op te laten nemen in een ecologisch werkprotocol.

6.5 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en hazenlegers en muizenholen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen. Dit kan bijvoorbeeld door tijdens het bouwrijp maken van de onderzoekslocatie bouwrijp in één richting te werken. Ook kunnen tijdens de werkzaamheden aangetroffen individuen verplaatst worden door de ecologisch deskundige.

6.6 Overige soort(groep)en

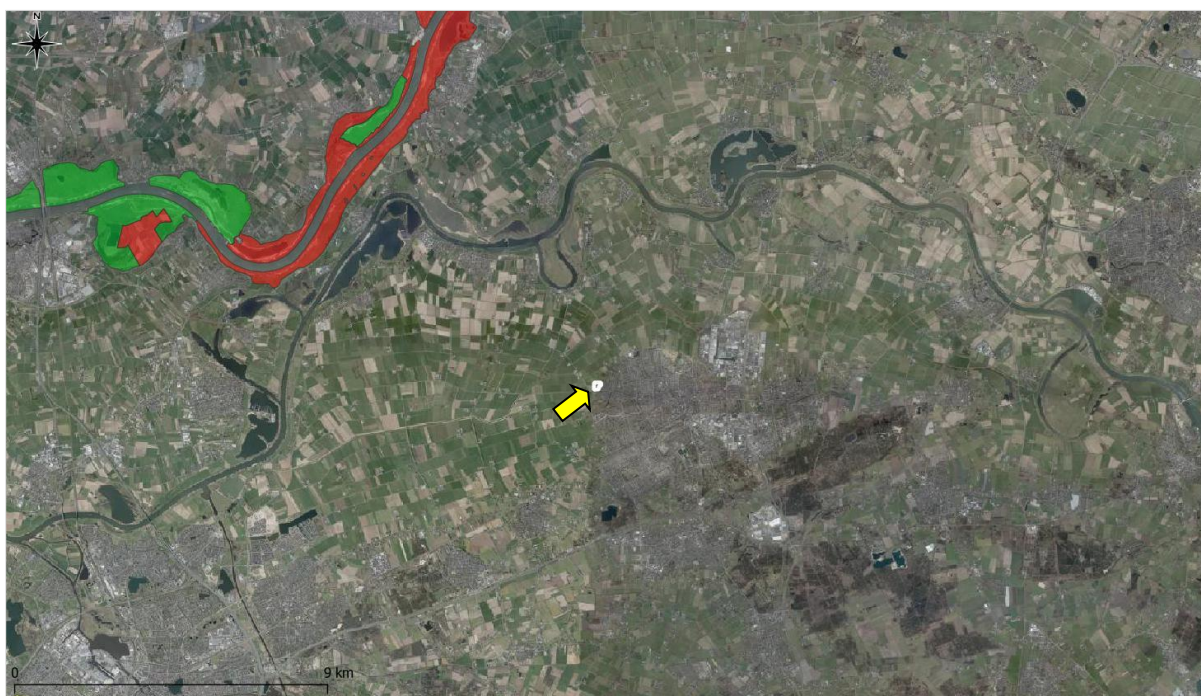
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDSBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Rijntakken, bevindt zich op circa 8,5 kilometer afstand ten noordwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 7.1).

Figuur 7.1 Ligging onderzoekslocatie (wit omkaderd bij gele pijl) ten opzichte van Natura 2000 (groene en rode vlakken).

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de afstand ($\pm 8,5$ km) in combinatie met de schaal van de voorgenomen plannen op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van

stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. De meest nabijgelegen gebieden bevinden zich circa 125 meter ten noorden van de onderzoekslocatie. In figuur 7.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 7.2 Ligging onderzoekslocatie (wit omkaderd) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (lichtgroene vlakken).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Noord-Brabant de effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk te onderzoeken. Gezien de afstand van de onderzoekslocatie tot het dichtstbijzijnde deel van het Natuurnetwerk en gezien de aard van de voorgenomen ingreep zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Wegens het ontbreken van bomen op de onderzoekslocatie, kan het onderdeel houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming buiten beschouwing worden gelaten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Rho Adviseurs voor leefruimte een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Gewandeweg te Oss.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen ontwikkeling van de onderzoekslocatie en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000 gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

De initiatiefnemer is voornemens ter plaatse van de onderzoekslocatie tijdelijke flexwoningen (maximaal voor een periode van 15 jaar) te realiseren om de acute druk op de huidige woningmarkt te verlichten. De flexwoningen zijn bedoeld voor 1- en 2-persoons huishoudens die hier tijdelijk kunnen wonen.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 9.1. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 9.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

soortgroep		geschikt habitat	ingreep verstorend	nader onderzoek	ontheftings-aanvraag	bijzonderheden / opmerkingen
broedvogels	algemeen	ja	nee, mits..	nee	nee	..nestgelegenheden buiten het broedseizoen worden verwijderd én buiten het broedseizoen wordt gestart met de werkzaamheden. OF ..nestgelegenheden buiten het broedseizoen worden verwijderd én het terrein tijdens het broedseizoen tot aan de start van de werkzaamheden actief broedvrij wordt gehouden.
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek noodzakelijk ten aanzien van kerkuil en steenuil op naastgelegen perceel (Gewandeweg 47)
vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	ja	nee, mits	nee, mits..	nee, mits..	..maatregelen worden opgenomen in het inrichtings- en beheersplan, deze maatregelen worden beoordeeld door de ecologisch deskundige en opgenomen in een ecologisch werkprotocol.
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatief in de omgeving beschikbaar.

soortgroep		geschikt habitat	ingreep verstorend	nader onderzoek	onthefings-aanvraag	bijzonderheden / opmerkingen
overige zoogdieren	streng beschermd	ja	nee, mits..	nee, mits..	nee, mits..	..maatregelen worden opgenomen in het inrichtings- en beheersplan, deze maatregelen worden beoordeeld door de ecologisch deskundige en opgenomen in een ecologisch werkprotocol.
	licht beschermd	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht t.a.v. konijn, haas en algemene muissoorten.
amfibieën	streng beschermd	nee	nee, mits..	nee	nee, mits..	..het plaatsen van een amfibieënscherm (maatregel) wordt door de ecologisch deskundige opgenomen in een ecologisch werkprotocol.
	licht beschermd	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht t.a.v. licht beschermde amfibieën
reptielen		nee	nee	nee	nee	-
vissen		nee	nee	nee	nee	-
libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000		8,5 km	mogelijk	ja	mogelijk	onderzoek stikstofdepositie uitvoeren
Natuurnetwerk Nederland		125 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Op basis van de onderhavige quickscan Wet natuurbescherming dient voorafgaand aan de werkzaamheden middels aanvullend ecologisch onderzoek duidelijkheid te worden verkregen omtrent de functie van het direct aangrenzende perceel van de onderzoekslocatie voor de kerkuil en steenuil.

Als gevolg van de voorgenomen plannen treedt, zonder het treffen van maatregelen in de bouwfase en eindsituatie, mogelijk een overtreding op de Wet natuurbescherming op ten aanzien van vliegroute(s) van vleermuizen en migratieroute(s) en/of verblijfplaatsen van steenmarter en/of kleine marterachtigen. Het wordt daarom geadviseerd om maatregelen op te nemen in het inrichtings- en beheersplan als onderdeel van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging. Het wordt geadviseerd om het inrichtings- en beheersplan te laten beoordelen door de begeleidende ecoloog om te borgen dat de maatregelen afdoende zijn om een overtreding op voorhand te voorkomen. De te nemen maatregelen worden vervolgens door de ecologisch deskundige opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Het kan incidenteel voorkomen dat een migrerend individu van de alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker op de onderzoekslocatie aanwezig is. Tevens kunnen door werkzaamheden zoals het bouwrijp maken ondiepe plassen ontstaan waardoor de onderzoekslocatie alsnog geschikt wordt voor de rugstreeppad en deze zich hier kan vestigen. Om overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten te voorkomen wordt geadviseerd een amfibieënscherm te plaatsen en deze maatregel door de ecologisch deskundige op te laten nemen in een ecologisch werkprotocol.

Overtredingen ten aanzien van algemene broedvogels kunnen worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen (lopend globaal van maart tot half augustus) te starten. Indien de voorgenomen werkzaamheden toch binnen het broedseizoen zullen starten, zal het terrein actief vanaf het begin van het broedseizoen tot aan de start van de werkzaamheden broedvrij gehouden moeten worden en/of dient er een vogelinspectie uitgevoerd moeten worden.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden in de omgeving van Oss (Rijntakken) is naar aanleiding van de voorgenomen plannen een onderzoek naar stikstofdepositie (middels een AERIUS-calculatie) noodzakelijk. Met betrekking tot het (Brabantse) Natuurnetwerk Nederland en beschermde houtopstanden worden geen bezwaren voorzien in de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument kerkuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-011-Kennisdocument-Kerkuil-1.0.pdf>.
- Creemers, R., Van Delft, J. & RAVON (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9: 1-480. Uitgave van Museum Naturalis & EIS-Nederland, Leiden.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 21 februari 2023 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Oss, periode 2012-2022. NDFF. Geraadpleegd op 21 februari 2023 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 21 februari 2023 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- RAVON (z.d.). Soortinformatie. Geraadpleegd op 18 januari 2023 van <https://ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 21 februari 2023 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bron

Noord-Brabant
www.brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekeltzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tiftjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhart, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimperlauwtje, duinparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, pimperlauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, veldparelmoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempen-se heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert

Artikel 3.10. Andere soorten	
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtsorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, den-nenorchis, dregs, echte gamander, franjgentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszeranjer, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijscheefkalk, roggelelie, rood peperboomje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een diersoort dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foeragegebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes

Rho Adviseurs voor leefruimte
T.a.v. de heer Kerstens
Torenallee 20
5617 BC Eindhoven

Vestiging Noord-Brabant
Heinz Moormanstraat 1b
5831 AS Boxmeer
088 - 500 1 600
boxmeer@econsultancy.nl

KVK 130 382 86
BIC RABONL2U
IBAN NL70 RABO 0150 3939 97
BTW NL8050 75 197B01

Boxmeer, 1 mei 2023

Betreft: Memo inzake uitgevoerde aanvullende inspectie ten aanzien van kerkuil en steenuil
ter plaatse van de Gewandeweg 47 te Oss
Project: 20608.006

Geachte heer Kerstens,

Hierbij ontvangt u een memo betreffende de resultaten van de aanvullende inspectie ten aanzien van kerkuil en steenuil ter plaatse van de Gewandeweg 47 te Oss. De inspectie is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen ontwikkeling van de naastgelegen projectlocatie en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in januari 2023 op de projectlocatie heeft uitgevoerd (rapport 20608.003, d.d. 21 februari 2023).

Tijdens de inspectie, uitgevoerd op 13 april 2023, is gelet op de aanwezigheid van sporen (zoals braakballen, ruiveren en uitwerpselen) van de kerkuil en/of steenuil. Er zijn geen sporen gevonden die wijzen op het gebruik van het perceel van de Gewandeweg 47 te Oss door de kerkuil en steenuil. Op basis van deze bevindingen kan geconcludeerd worden dat negatieve effecten ten aanzien van de kerkuil en steenuil, als gevolg van de voorgenomen plannen, zijn uitgesloten. Er is dan ook geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de kerkuil en steenuil en nader ecologisch onderzoek is ten aanzien van deze soorten is niet noodzakelijk.

Met vriendelijke groeten,

De heer M.G. van Essen-Kok
Projectleider ecologie

Mevrouw R. Heldens
Kwaliteitscontroleur

Rho Adviseurs voor leefruimte
T.a.v. De heer R. Kerstens
Torenallee 20
5617 BC Eindhoven

Boxmeer, 14 februari 2024

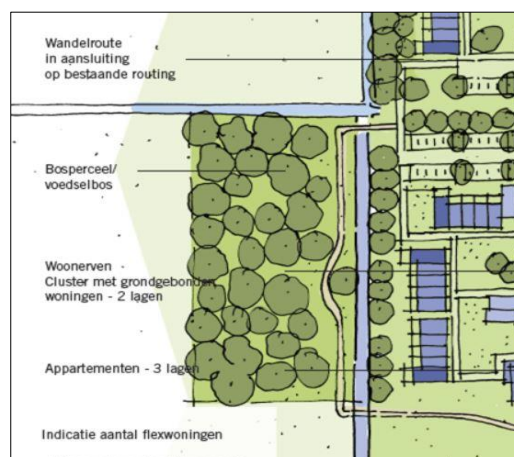
Betreft: Memo aanvullende inspectie das en kleine marterachtigen
Project: 20608.008

Inleiding

Econsultancy heeft van Rho Adviseurs voor leefruimte opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullende inspectie naar das en kleine marterachtigen. Op 29 januari 2024 heeft het veldbezoek met betrekking tot de aanvullende inspectie plaatsgevonden. Bij de aanvullende inspectie zijn drie dassenburchten in de omgeving van de onderzoekslocatie geïnspecteerd op gebruik, sporen en waar mogelijk op functie en op wissels in de omgeving van de burchten (figuur 1). Daarnaast is de functie van de onderzoekslocatie en de directe omgeving beoordeeld op functie voor de das. Op de onderzoekslocatie is daarnaast de meest westelijk gelegen greppel, ter hoogte van de voorgenomen wandelpanden, geïnspecteerd op aanwezigheid van muizenholen of andere elementen die kunnen dienen als verblijfplaats voor kleine marterachtigen (figuur 1 en 2).

Figuur 1. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving met meest westelijk gelegen greppel en locaties dassenburchten.

Figuur 2. Ontwerp toekomstige situatie met wandelpad (lichtbruin).

Resultaten aanvullende inspectie das

Op de onderzoekslocatie zijn geen geschikte hopen van de das aangetroffen, waardoor vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de das op de onderzoekslocatie zijn uitgesloten. De onderzoekslocatie vormt echter wel potentieel geschikt foerageergebied voor de das.

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn drie burchten van de das bekend (figuur 3). Deze burchten bevinden zich op circa 200 meter (burchtlocatie 1), 250 meter (burchtlocatie 2) en 460 meter (burchtlocatie 3) afstand van de onderzoekslocatie. Op basis van monitoringsgegevens, bekend bij de gemeente Oss, is gebleken dat burchtlocatie 1 in 2023 actief is bewoond door de das. Tevens blijkt uit deze verspreidingsgegevens dat de burchtlocaties 2 en 3 in 2022 bewoond waren door de das. Deze nieuwe informatie heeft er toe geleid dat er een aanvullende inspectie nodig is, waarbij de drie burchtlocaties zijn bezocht.

Figuur 3. Luchtfoto met onderzoekslocatie en burchtlocaties van de das met aangetroffen wissels en neusputjes.

De dassenburcht bij burchtlocatie 1 bestaat uit twee pijpen en bevindt zich onder de aanwezige voederkuil (figuur 4 en 5). Volgens de agrariër, welke eigenaar is van de grond, is het boerenbedrijf en daarmee ook de voederkuil al meerdere jaren niet meer in gebruik. Naast twee pijpen zijn er meerdere neusputjes in de directe omgeving van de pijpen aangetroffen. Daarnaast zijn op de naastgelegen akker meerdere wissels van de das aangetroffen (figuur 3).

Figuur 4. Pijp oostzijde voederkuil (burchtlocatie 1).

Figuur 5. Pijp dassenburcht noordzijde voederkuil (burchtlocatie 2).

De dassenburcht bij burchtlocatie 2 bevindt zich in een bosschage in een verhoging van het landschap. De dassenburcht bestaat uit minimaal 4 pijpen. Meerdere van deze pijpen vertoonde graafsporen (figuur 6 en 7). Daarnaast zijn in de directe omgeving van de dassenburcht meerdere neusputjes en twee wissels waargenomen (figuur 2 en 8).

Figuur 6. Pijp van burchtlocatie 2 met graafsporen.

Figuur 7. Graafsporen bij pijp van burchtlocatie 2.

Figuur 8. Wissel met prenten van de das.

De dassenburcht bij burchtlocatie 3 bevindt zich in een bosschage. De dassenburcht bestaat uit twee pijpen (figuur 9). Er zijn geen graafsporen bij de pijpen waargenomen. Daarnaast zijn geen neusputjes of mestputjes in de directe omgeving van de burcht vastgesteld. In de directe omgeving van de dassenburcht is wel een wissel waargenomen (figuur 2 en 10).

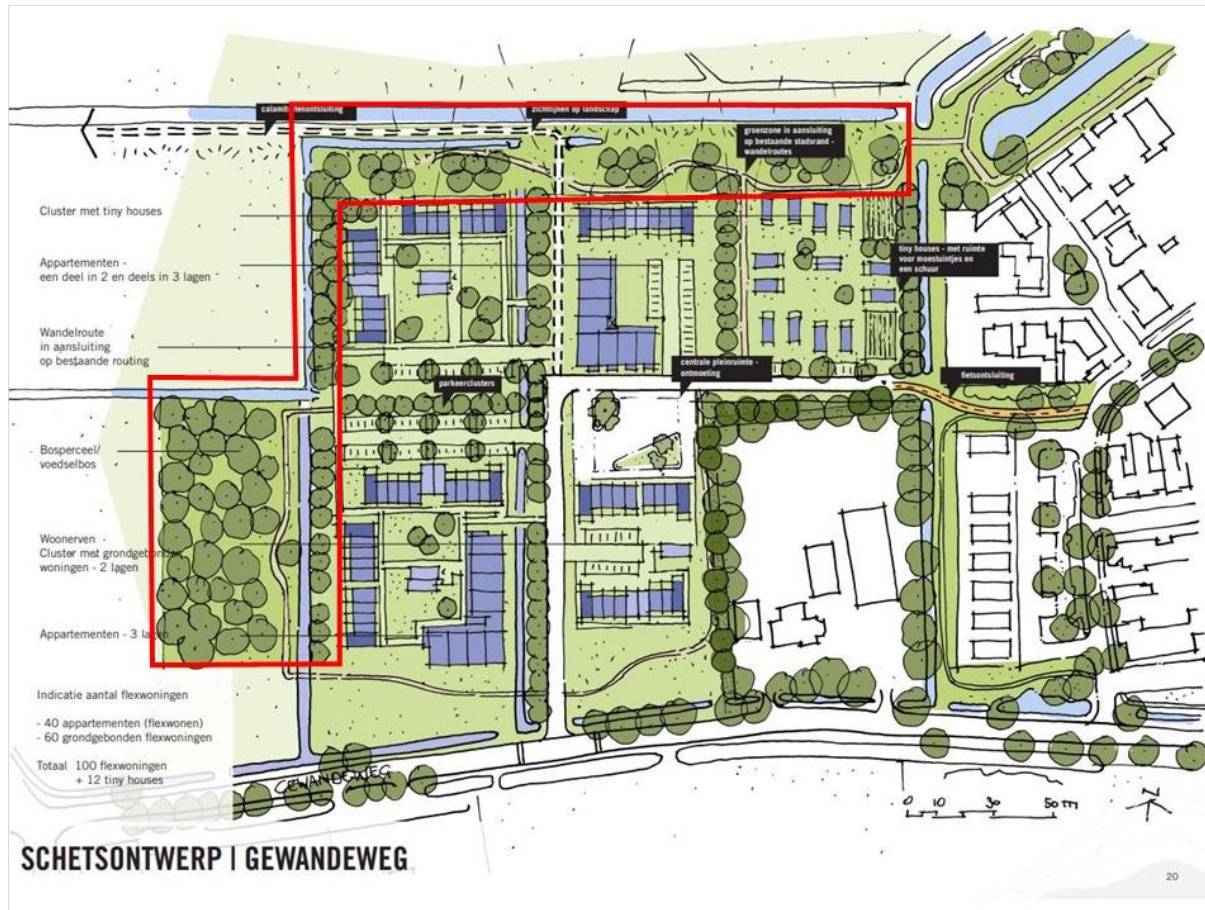
Figuur 9. Pijp van burchtlocatie 3

Figuur 10. Wissel in de directe omgeving van burchtlocatie 3.

Conclusie das

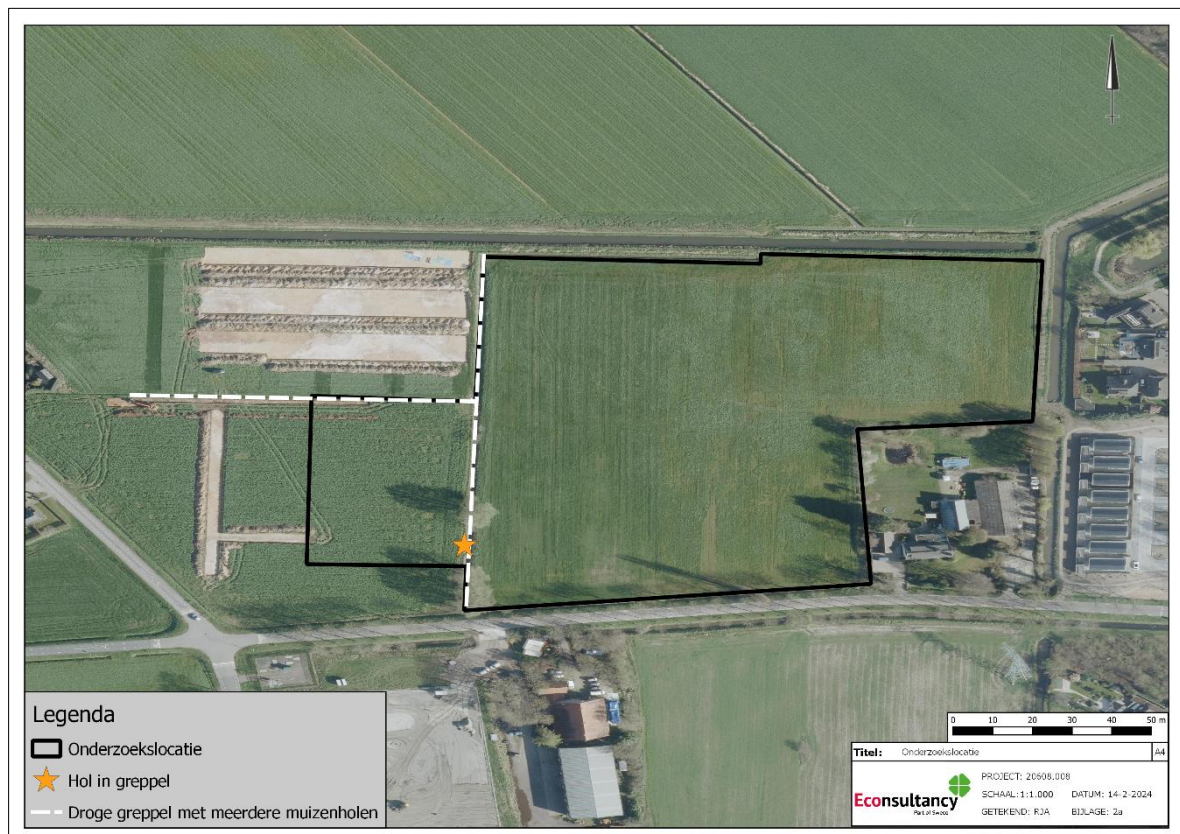
Door de afstand van de onderzoekslocatie tot de burchten (burchtlocatie 1 t/m 3) in de directe omgeving van de onderzoekslocatie, is directe verstoring als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op voorhand uit te sluiten. Rondom deze burchten zijn veel maispercelen aanwezig, welke maar een deel van het jaar voedsel bieden aan de das. Ten noorden en noordoosten van de burchten zijn meer blijvende graslanden aanwezig, welke jaarrond stapelvoedsel vormen voor de das. Op de onderzoekslocatie zelf is sprake van een wisselend agrarisch gebruik, welke de laatste jaren bestaat uit productiegrasland en daarvoor mais. Gezien het ontbreken van wissels en sporen richting en op de onderzoekslocatie en meer geschikt foerageergebied in de directe omgeving van de burchtlocaties zal door de planvorming geen essentieel deel van het foerageergebied van de das verdwijnen. Immers zal een deel van het plangebied weer een groene bestemming krijgen en geschikt ingericht kunnen worden voor de das als nieuwe verbinding met zijdelingse foerageermogelijkheden richting de agrarische omgeving. De noordelijke en westelijke groenzone binnen de planvorming biedt kansen om ook bij de herinrichting maatregelen te nemen voor de das waardoor ook in de toekomstige situatie een functie voor de das mogelijk wordt gemaakt (figuur 11). Maatregelen kunnen bestaan uit bijvoorbeeld het aanplanten van een fruitboomgaard en/of bosschages met inheems plantmateriaal met bes en nootdragende beplanting. Het wordt geadviseerd om maatregelen vast te leggen in het inrichtings- en beheersplan. Tevens wordt geadviseerd om de hoeveelheid wandelpaden in deze groenzone zoveel als mogelijk te beperken.

Figuur 11. Schetsontwerp toekomstige situatie met noordelijke en westelijke groenzone (rood kader) (bron: Rho adviseurs, d.d. 3 november 2023).

Resultaten aanvullende inspectie marterachtigen

Steenmarter (in niet stedelijke omgeving) en kleine marterachtigen maken als rust- of voortplantingsplaats vaak gebruik van stenenstapels, hout- en takkenhopen, ruimtes onder boomwortels en oude hopen (van bijvoorbeeld konijnen en muizen). Kleine marterachtigen zijn verder ook sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en struweel, omdat deze dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- en voortplantingsplaatsen en foerageergebieden. De greppels aan de randen van de onderzoekslocatie vormen een geschikte migratieroute voor kleine marterachtigen. Bij de voorgenomen werkzaamheden vinden er mogelijk graafwerkzaamheden plaats bij de meest westelijk gelegen greppel. Ter hoogte van de voorziene wandelpaden zijn meerdere hopen van onder andere muizen en een groter dier aangetroffen (figuur 12 t/m 16). Uitgaande van de huidige ontwerp en het daarin voorziene wandelpad (figuur 2 en 11), kan bij graafwerkzaamheden niet uitgesloten worden dat deze hopen worden vergraven. Bij de voorgenomen werkzaamheden zijn negatieve effecten ten aanzien van kleine marterachtigen niet op voorhand uit te sluiten.

Figuur 12. Luchtfoto onderzoekslocatie en waargenomen holen.

Figuur 13. Greppel haaks op meest westelijk gelegen greppel met meerdere kleine (muizen)holen.

Figuur 14. Klein (muizen)hol, in greppel haaks op meest westelijk gelegen greppel.

Figuur 15. Meest westelijk gelegen greppel.

Figuur 16. Groter hol in meest westelijk gelegen greppel.

Conclusie kleine marterachtigen

Omdat bij de voorgenomen werkzaamheden mogelijk hollen en daarmee mogelijke vaste rust- en voortplantingsplaatsen van kleine marterachtigen worden vergraven zijn negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Er bestaan twee mogelijke vervolgstappen:

1. Een omgevingsvergunning voor een flora en fauna-activiteit aanvragen en maatregelen treffen zonder aanvullend onderzoek. Het aanvragen van een vergunning voor kleine marterachtigen zonder aanvullend ecologisch onderzoek is sinds kort mogelijk naar aanleiding van het kennisdocument voor kleine marterachtigen dat recent is gepubliceerd (Bij 12, 2024).
2. Het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek naar kleine marterachtigen. Indien hierbij geen marterachtigen worden aangetroffen worden aangetroffen is een omgevingsvergunning voor een flora en fauna-activiteit niet aan de orde. Indien echter wel kleine marterachtigen worden aangetroffen zijn maatregelen en een omgevingsvergunning voor een flora en fauna-activiteit aan de orde.

Met vriendelijke groeten,
Econsultancy

Mevrouw R.H.A. Janssen, BSc
Projectleider

De heer ir. B.H.H. Verdijck
Kwaliteitscontroleur